

TERCHOVÁ

60. Jánosikove dni (27. – 31. júl 2022)

DVOJMESAČNÍK VŠETKÝCH TERCHOVČANOV
ROČNÍK 33, 3/2022, CENA 1,50 €
WWW.TERCHOVA.SK, ISSN 1338-8827
FOTO František Mucha

K.U.M.Š.T.

Životné skúsenosti ľudí i generácií sú neprenosné, uzareté. Človek nemôže odovzdať iným svoju starobu, problémy, letoru alebo charakter. Každý jeden z nás musí vždy všetko skúsiť od začiatku sám, na svoj účet, vlastnú kožu, akoby predtým nikdy nič nebolo, akoby pamäť mohol mať len človek – a to iba pre seba. Akoby ľudstvo vôbec žiadnu pamäť nemalo... Naše odovzdávanie pomyslenej generačnej štafety mladším ročníkom sa ale o historickú pamäť opiera – a intenzívne čerpá z jej bohatého žriedla. Uvedené slová možno v plnej miere aplikovať aj na jubilujúci „terchovský štátny sviatok“, zvaný Jánošíkove dni. Aspoň v maximálnej skratke zrekapitulujme interesantnú históriu nášho festivalu, ktorého 60. pokračovanie už citeľne klope na dvere.

V rámci osláv 15. výročia Slovenského národného povstania sa konali 15. – 16. augusta 1959 vo Vrátnej Krajské slávnosti piesní a tancov. Išlo o vstupný ročník, ktorý mal založiť tradíciu pravidelného organizovania folklórneho podujatia v Terchovej. Radikálne zmeny súvisiace s územnou reorganizáciou štátu (platila od 1. januára 1960) ale spôsobili odklad myšlienky jeho každoročného usporiadania. Oficiálne sa prvý ročník Jánošíkových dní konal 24. – 25. augusta 1963. Takmer dvadsať tisíc ľudí (!) videlo vo Vrátnej programy, v ktorých účinkujúci hrali, spievali, tancovali i recitovali. Plynutím času prešiel festival – veľaokrát zápasiaci so silnými lejakmi – rôznymi dramaturgickými, programovými, organizačnými, dátumovými a inými metamorfózami (vrátane zmien názvu akcie). Nielen z tohto pohľadu je významný rok 1988. Pri príležitosti 300. jubilea narodenia Juraja Jánošíka bola na vršku vedľa Vrátnanskej cesty odhalená jeho monumentálna antikorová socha. Zároveň

usporiadatelia rozhodli, že folklórne slávnosti budú definitívne premiestnené z Vrátnej do centra obce. Odtiaľ je dejiskom konania hlavných programov amfiteáter Nad bôrami. Charakter medzinárodného festivalu majú Jánošíkove dni od roku 1991. Za ten čas sa v Terchovej popri účinkujúcich zo Slovenska predstavili súbory, skupiny a sólisti z vyše 30 krajín troch kontinentov.

Cieľavedomé rozvíjanie odkazu dedičstva predošlých generácií tvorí fundament mnohostranných aktivít súčasnej Terchovej, ktorej renomé dosiahlo vskutku účtyhodné parametre. Roky rokúce sa to naplno prejavuje aj počas Jánošíkových dní – výkladnej prezentačnej skrine obce. V mojom ponímaní vždy išlo o viac ako len obľúbený folklórny festival. Veď na vlastnom zdraví sme si vyskúšali, ako chutí aj bolí hľadanie a tvorba uceleného obrazu akcie, do ktorého sa v širokých koreláciách zlievajú kumšt, historická pamäť a kontinuita, tradícia, viera, duchovné hodnoty, tolerancia, ľudská spolupatričnosť... Toto všetko bolo, je a zostane konfrontované s vplyvmi politiky, rôznych dobových antagonizmov, lacných efemérnych trendov, informačných technológií ultramoderného sveta, sociálnych sietí, pandémie – aktuálne aj krivavej vojny na Ukrajine a hrozivej inflácie (zdražovania).

Čo nás zainteresovaných dokázalo vždy spojiť a motivovať, bola nádej – hlavne v situáciách zdanlivo beznádejných. Osobne ju chápem predovšetkým ako stav ducha, nie stav sveta vôkol nás. Nádej, ktorú v sebe buď máme, alebo nemáme, predstavuje dimenziu ľudskej duše, nezávislú od akýchkoľvek pozorovaní celkového diania, respektíve odhadov ďalšieho vývoja situácie. Alebo napísané či povedané inak: nádej nie je prognostická disciplína, ide o orientačný kompas ducha a srdca, ktorý presahuje svet bezprostredne žitý a kotví kdesi ďalej – za hranicami jeho teritórií. Bohaté skúsenosti, získané (aj) z organizovania Jánošíkových dní, potvrdzujú, že čím nepriaznivejšia je situácia, v ktorej svoju nádej osvedčujeme, tým hlbšiu a pevnejšiu ju máme. Veru, rozhodne nie žiadnou súhrou okolností a náhod bol náš festival jednou z minima veľkých kultúrnych akcií, ktoré sa na Slovensku dôstojne zrealizovali aj počas covidovej pandémie (2020 – 2021).

Šesťdesiat rokov prúdila do Terchovej masy priaznivcov ľudového umenia a folklóru z domova i zo sveta, aby sa v rámci Jánošíkových dní – v kulisách čarovnej prírodnej scenérie – spolupodieľali na neopakovateľnej, priam magickej atmosfére, ktorá je pre tento festival príznačná už od jeho zrodu. Pevne verím, že fanúšikovia a obdivovatelia Terchovej zavítajú v hojnom počte aj na jubilujúce Jánošíkove dni. Ich kľúčovým slovom je akronym K.U.M.Š.T. Srdečne vás, milí priatelia, v mene organizátorov pozývam vychutnať si plnými dúškami a všetkými zmyslami iskriivé **k**úzlo **u**menia **m**odernosti **š**esťdesiatročnej **t**radície.

Tešíme sa na spoločné stretnutia, hodnotné programy, silné emocionálne i človečenské zážitky!

Peter Cabada

FOTO František Mucha

VYDÁVA

Miestne kultúrne
stredisko Terchová,
ul. sv. Cyrila a Metoda
č. 96, 013 06 Terchová

IČO VYDAVATEĽA
00364886

ŠÉFREDAKTOR
Ján Miho ml.

REDAKCIA
Katarína Halapiová,
Alena Cingelová,
Bc. Adriána Ondrušová

REDAKČNÁ RADA

Mgr. Peter Cabada,
Rudolf Patrnciak,
Ing. Marián Zajac,
Ing. František Kadaš,
František Mucha,
Mgr. Renáta Opalková

JAZYKOVÁ ÚPRAVA
Mgr. Peter Cabada

TLAČ

Varínska tlačiareň,
Varín

GRAFICKÁ ÚPRAVA

Bc. Adriána Ondrušová

ADRESA REDAKCIE

MKS Terchová, tel.
č. 041/5695 129,
0911 924 189,
mks@terchova.sk
Obecný úrad Terchová,
tel. č. 041/5695 138,
terchova@terchova.sk

EVIDENČNÉ ČÍSLO
3548/09

ISSN 1338-8827

Vyšlo v júni 2022

Obsah

2	ÚVODNÍK K.U.M.Š.T.	22	PLAGÁT CMD 2022
4	FARSKÉ LISTY Milí moji farníci Indonézania v Terchovej Spomienka K Svätému Otcovi putovali aj Terchovci Páter Ján Halama, SVD, slávil 25. výročie kňazstva Životné jubileum Martina Cingela, SVD Prvé sväté prijímanie v našej farnosti Centrum sociálnych služieb Terchová aktivizuje a zapája klientov do týchto aktivít	24	PLAGÁT JD 2022
8	SERIÁL Kaplňky a kríže v Terchovskej krajine (XLVII., XLVIII., XLIX.)	26	OSOBNOSTI TERCHOVEJ (90.) Stanislav Mihalčatín
10	OBEČNÝ ÚRAD INFORMUJE Vážení spoluobčania, milí Terchovci i návštevníci Jánošíkovho kraja Pes musí mať svojho pána Uvítanie detí do života Certifikát Kultúrnej cesty Rady Európy Sviatok sv. Floriána – patróna hasičov a záchranárov Najvyššie vyznamenanie DPO SR pre Viktora Sekerku Tlačová správa	28	SZUŠ AKADEMIA MUZIKA INFORMUJE Víťazmi celoslovenských súťaží sú aj konzervatoristi z Terchovej Hra na ľudové nástroje pod Rozsutcom
16	CYRILOMETODSKÉ DNI Na svete je kniha Vášeň zvaná film	30	UDIALO SA Úspešná výučba spevu v Terchovej Slávik Slovenska 2022 The Run Slovakia aj cez Terchovú Od Tatier k Dunaju na bicykli aj napriek skleróze multiplex Relácia RTVS Dedovizeň 2x z Terchovej Slovenská ľudová kultúra v Paríži Festival ambasad s terchovskou účasťou Halušky Terchová 2022 Čisté Slovensko Klavírny maratón Speváčky z Terchovej opätovne ocenené Deti potešili dôchodcov
17	JÁNOŠÍKOVE DNI Je gazdovský jazyk odsúdený na zánik?	36	JUBILEUM Nedožitá osemdesiatka Vladimíra Ondruša
18	SERIÁL Jánošíkovská tradícia (3.)	37	LÚTORIADKY Za Václavom Rybárom Memoriál Branislava Porubčanského
21	DO VAŠEJ POZORNOSTI Skupina Arzén má nový klip	38	RECEPTY NA TENTO ČAS Takmer zabudnuté spomienky na leto
		40	ZŠ S MŠ ADAMA FRANTIŠKA KOLLÁRA Zo života školy
		42	ŠPORT O sezóne po sezóne Krásne umiestnenia na majstrovstvách Slovenska i Európy

FOTO Marián Zajac

44 NAŠI VO SVETE
Lukáš Cingel je pre
svoje tímy veľmi
ceneným hráčom

46 SERIÁL
Hral Jánošík
hokej... (IV.)

48 INFOSERVIS

**Myšlienka na
tento čas**

**JÁNOŠÍK,
ČO ROBIL
DEJINY,
JE VARI
JEDINÝ,
KOHO
NEMÁME
NA HÁKU...**

Alexander Brösti

KRESBA Milan Opalka
Noviny Terchová, 1990.

Milí moji farníci

Som rád, že už nejakú dobu môžeme uskutočňovať duchovný život v našej farnosti bez opatrení a obmedzení, ktoré so sebou priniesla pandémia koronavírusu. Ako duchovného správcu farnosti ma teší fakt, že sa režim svätých omší a pobožností ustálil, a že sme znovu rozbehli pastoračiu v teréne, ktorá je pre verbistov charakteristická. Opäť sa konajú fatimské krížové cesty na vrch Oravcove – vždy trinásteho v mesiaci od mája do októbra. S menšími deťmi, najmä tými, ktoré sa pripravovali na prvé sv. prijímanie, sme boli 14. mája 2022 na Misijnej púti detí v Rajeckej Lesnej; s birmovancami sme absolvovali návštevu Mariánskej hory v Levoči a Košíc.

Počas druhej májovej nedele, na Deň matiek, sme pri svätých omšiach pamätali, ďakovali i prosili za naše mamy, ktorým sme po svätých omšiach rozdali 800 karafiátov. O týždeň neskôr si pre požehnanie pred kostol prišlo množstvo motokárov so svojimi tátošmi, aby takto posilnení a povzbudení šťastne putovali cestami do svojho cieľa. V sobotu 11. júna 2022, za krásneho slnečného počasia, sme oslavovali Najsvätejšiu Trojicu v lone prírody pri obnovenom kríži vo Vrátnej na Lúkach, ktorý sme potom aj posvätili. Veľké Pán Boh zaplať všetkým, ktorí sa pričínili o obnovu kríža aj organizáciu sv. omše, ako i následného pohostenia na mieste.

Veľmi sa teším tomu, že naša farská záhrada slúži nielen k programu a aktivitám kostola, fary či skautským akciám, ale aj školákom a škôlkárom, ktorí s radosťou využívajú tieto priestory na svoje akcie a aktivity. Takto vieme byť bližšie jeden druhému, vzájomne si pomáhať a obohacovať sa.

V duchu obnovy a myšlienok Svätého Otca Františka

sme v našej farnosti oficiálne otvorili dvere služby ministrovania aj pre naše dievčatá. Ide o nové veci pre mnohých z nás, ale verím a som presvedčený, že tento krok bude pre našu farnosť obohatením, respektíve prínosom v súvislosti s novým pohľadom na službu mužov a žien pri liturgických sláveniach.

Požehnanie motoristov a motoriek

Levoča

Rajecká Lesná

Začiatkom júla budeme sláviť Cyrilometodské dni. Chceme vás všetkých pozvať na hodnotný duchovný, kultúrny i spoločenský program 33. ročníka slávností. Spolu ako farské spoločenstvo vytvárajme prajnú atmosféru, budme pre návštevníkov a pútnikov povzbudením a snažme sa verne nasledovať príklad svätých solúnskych bratov, ktorí svojej misii venovali všetku energiu. Nech nám v tom Pán Boh pomáha, aby naše snaženia boli na väčšiu česť a chválu Božiu.

TEXT a FOTO páter Pavol Hudák, SVD

Deň Matiek

Fatimské krížové cesty

SPOMIENKA

DLHÉ ROKY SME BOLI JEDNA VEĽKÁ ŠŤASTNÁ RODINA, NO V JEDNEJ CHVÍLI KRUTÝ OSUD ROZHODOL... VYTRHOL ŤA TICHUČKO Z KRUGU MILOVANÝCH, NEUVEDOMUJÚC SI, ŽE JE TO BEZ POHLADENIA A BEZ ROZLÚČKY... MORE LÁSKY SI SO SEBOU VZALA, HORY BOLESTI ZANECHALA. SRDCIA NÁM ZVIERA TICHU A PRÁZDNO ZA TEBOU. TEN KRUTÝ ODCHOD STÁLE BOLÍ, NAŠE ZRANENÉ SRDCIA, SLZAMI ZMÁČANÉ OČI, V SPOMIENKE NA NAŠ DOM A TEBU S NAMI V ŇOM, UŽ NIČ NEZAHOJÍ. ODIŠLA Z NEHO MILOVANÁ NAŠA MAMIČKA, KTORÁ VŽDY VEDELA VYSUŠIŤ SLZY A ROZDÁVAŤ MÚDRE RADY. ŽIJEME UŽ LEN Z KRÁSNYCH SLOV A SPOMIENOK, KTORÉ SI NÁM DO ŽIVOTA DALA.

DŇA 20. MÁJA 2022 SME SI S VEĽKOU BOLEŠŤOU V NAŠICH SRDCIACH PRIPOMENULI PRVÉ SMUTNÉ VÝROČIE, ČO NÁS NAVŽDY OPUSTILA NAŠA MILOVANÁ MANŽELKA, MAMIČKA, BABIČKA, SVOKRA, SESTRA

ANNA HANZELOVÁ, RODENÁ LAŠČIAKOVÁ

S LÁSKOU V HLBOKOM ŽIALI SPOMÍNAJÚ MANŽEL GUSTÁV, SYN RÓBERT, DCÉRY ZUZANA A GABIKA S RODINAMI.

KTO STE JU POZNALI, VENUJTE JEJ S NAMI TICHÚ SPOMIENKU A MODLITBU

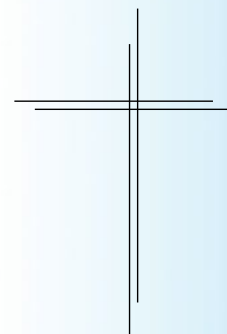
Indonézanania v Terchovej

Skupina Indonézanov, ktorí žijú v Rakúsku (Viedeň), sa 22. mája 2022 zúčastnila na sv. omši v Kostole svätých Cyrila a Metoda v Terchovej. Počas slávenia Eucharistie spievali pieseň pri prinášaní obetných darov, dve piesne zaspievali po prijímaní. Indonézsku skupinu viedol katolícky kňaz, tvorili ju katolíci, protestanti a niekoľko moslimov.

páter Thomas Tulung, SVD

Hostia z Indonézie

K Svätému Otcovi putovali aj Terchovci

Na prelome apríla a mája tohto roku sa konala ďakovná púť Slovákov k Svätému Otcovi Františkovi, ktorý v septembri 2021 absolvoval pamätnú návštevu našej krajiny. Spolu so slovenskými biskupmi putovali do Ríma aj niektorí predstavitelia politického života, medzi ktorými nechýbal podpredseda Národnej rady SR a náš rodák Milan Laurenčík s manželkou Ivetou. Ďalšími pútnikmi z terchovskej farnosti v početnom pútnickom mori vďačných Slovákov boli manžel Ján a Mária Ďurkovci a Štefánia Hanuliaková.

Priebeh a dojmy z púte nám ochotne poskytol **Ján Ďurko**: „Cestou do Ríma sme sa najskôr zastavili v Assisi pri sv. Františkovi a sv. Kláre. Tam sme mali sv. omšu a absolvovali návštevu Baziliky Panny Márie Anjelskej s Porciunkulou. Potom už sme boli iba v Ríme, kde sme mali prehliadku Baziliky Santa Maria Maggiore, Lateránskej baziliky, Svätých schodov, Baziliky sv. Pavla a Baziliky sv. Klementa, v ktorej sú uložené ostatky sv. Cyrila. Zo svetských pamätihodností sme videli fontánu di Trevi a Pantheon. Jeden z najväčších zážitkov, čo sme všetci cítili a prežívali, bolo privítanie 98 ročným slovenským kardinálom Jozefom Tomkom, ktorý mal veľkú radosť z toľkých Slovákov na ďakovnej púti v Ríme. Bol to neopísateľný zážitok, keď som videl, ako všetci navôkol mali v očiach slzy radosti. A audiencia u Svätého Otca Františka v aule Pavla VI. pri takom veľkom počte Slovákov – tak ten pocit sa veľmi ťažko opisuje... Ktorí ste to videli v televízii, mi iste dáte za

V Bazilike sv. Petra vo Vatikáne

pravdu. Som nesku-
točne vďačný za dar,
že som spolu s os-
tatnými mohol byť
na svätej omši v Ba-
ziliky sv. Petra, kde
na pápežskom oltári
slávilí naši biskupi
sv. omšu v slovenči-
ne. Takéto privilégium
nám daroval
pápež František. Ako
sa hovorí, keď horí
čo i len malý plamie-
nok, je svetlo. Tak aj
my z Terchovej sme
prosili za celú našu
farnosť, aby sme si
zachovali vieru a ži-
li v pokoji a láske.“

Ďakuje-
me Jánovi Ďur-

kovi za autentické sprostredkovanie zaujímavých
pútnických zážitkov z Večného mesta a Vatikánu.

Marián Zajac

FOTOARCHÍV Ján Ďurko

Ján Halama druhý sprava

Páter Ján Halama, SVD, slávil 25. výročie kňazstva

Páter Ján Halama, SVD, ktorý v našej farnosti pôsobil v rokoch 2004 až 2010, si vo svojom rodisku – Teplicke nad Váhom – pripomínal 8. júna 2022 pri svätej omši vedno so spolubratom Emilom Králikom 25. výročie kňazskej vysviacky. K tomuto významnému jubileu kňazskej služby chceme pátrovi Jankovi zaželať veľa Božích milostí, zdravia, šťastia, spokojnosti. Nech ho v službe na misijnom poli sprevádza aj ochrana a orodovanie jeho nebeského patróna – sv. Jána.

Terchovskí farníci

FOTOARCHÍV Pavol Hudák, SVD

Životné jubileum Martina Cingela, SVD

Náš rodák a rehoľný kňaz Spoločnosti Božieho Slova Martin Cingel, ktorý misionársky dlhodobo pôsobí v africkej Keni, sa 23. mája 2022 dožil krásneho životného jubilea – 50 rokov. K jubileu mu chceme popriať veľa zdravia, šťastia, Božích milostí a do ďalších rokov služby vo vinici Pánovej modlitby vyprosujeme stálu ochranu Panny Márie a sv. Martina – patróna terchovskej farnosti.

Terchovskí farníci

FOTO Milan Kosec

Prvé sväté prijímanie v našej farnosti

Slávnosť Prvého svätého prijímania sa v Diecéznej svätyni sv. Cyrila a Metoda konala v nedeľu 29. mája 2022. Vzácný dar Eucharistie prvýkrát prijalo 50 detí, z toho 27 chlapcov a 23 dievčat. Vďaka všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričínili o dôstojný priebeh slávnosti. Nech všetkých dobrotivý Pán zahrnie hojnými milosťami a požehnaním.

-red-
FOTO mrstudio

© mrstudio

CSS TERCHOVÁ INFORMUJE

Centrum sociálnych služieb Terchová aktivizuje a zapája klientov do týchto aktivít:

Gardenterapia

V rámci aktivizácie je pre našich drahých klientov obľúbená práca v záhrade. Skrášľujeme si prostredie okolo seba a pri starostlivosti o kvety v krásnej záhrade získavame zručnosti, základné pracovné návyky. Rozvíjame jemnú motoriku a koordináciu rúk.

Kulinoterapia

Sociálne pracovníčky spolu s prijímateľkami rady pripravujú obľúbené pokrmy pre prijímateľov. Zakúpením novej mini elektrickej rúry na pečenie dobrot získavame pracovné návyky a osvojujeme si tradičné jedlá a ich recepty, ktoré sme kedysi pripravovali. Pri liečbe varením využívame spomienkovú terapiu – reminiscenciu.

Snoezelen terapia

V našom zariadení vznikla nová terapia Snoezelen. Vybudovali sme príjemné prostredie, v ktorom sa nachádza

multisenzorický prístroj. Prostredníctvom svetelných a zvukových prvkov, vôní a hudby vyvoláva zmyslové pocity. Svetelný valec a optické vlákna menia farbu, ktorá sa klientom veľmi páči a podnecuje ich. Klienti pomocou hmatu objavujú povrch svetelných vlákien, ktoré si omotávajú okolo seba. Cítia sa bezpečne a veľmi príjemne. Projektor s rotujúcimi kotúčom zobrazuje prírodu, relaxačná hudba klientov upokojuje.

TEXT a FOTO Katarína Romanová

Kaplnky a kríže v Terchovskej krajine

(XLVII., XLVIII., XLIX.)

Kaplnky, kríže, Božie muky, sochy svätých či zvonice sú hojne rozosiate po celom terchovskom chotári. Popri cestách, v osadách, na kopcoch, pri domoch... Dodávajú miestam, na ktorých sa nachádzajú, ďalší rozmer. Ten človek pochopí, až keď sa na tom mieste zastaví, zamyslí, porozhliada a pomodlí. Tak ako zbožný terchovský umelec, ktorý v priebehu storočí roztrúsil svoje kamenné, drevené i železné artefakty po Terchovskej krajine, aby vydal svedectvo o dobe, v ktorej žil, a zanechal posolstvo pre súčasnosť. Preto sme sa rozhodli na stránkach obecných novín mapovať a približovať tieto zaujímavé miesta ako príspevok k lepšej orientácii a poznaniu našej – terchovskej histórie.

V tomto čísle si bližšie predstavíme tri Mariánske kaplnky: Kaplnku Panny Márie Lurdskej Podžiarom, Kaplnku Panny Márie Fatimskej v osade Huličiarovia a Kaplnku Panny Márie Lurdskej na Jánošíkovej ulici pri hati.

Kaplnka Panny Márie Lurdskej Podžiarom

Kaplnka sa nachádza na križovatke turistických chodníkov, ktoré vedú z Dolných a Nových Dier na Horné Diery a Medzirozsutce, alebo do Štefanovej. Kedysi bol na tomto mieste veľký cholvarok, stál tu salaš a pásli sa ovce, ktoré tu môžete vidieť a vďaka zvoncom počuť aj dnes. Dotvárajú kolorit miesta, kde v súčasnosti nachádzajú unavení turisti a návštevníci Národného parku Malá Fatra na svojich túrach oddych a občerstvenie v zrubových bufetoch v tieni mohutných líp. Na jednej takejto lipe, ktorej vek sa odhaduje na 170 rokov, je vo výške približne dvoch metrov umiestnená Kaplnka Panny Márie Lurdskej. Neďaleko nej som sa pri rozhovore s manželmi Jaroslavom a Máriou Ondrušovcami, ktorí prevádzkujú v blízkej terchovskej drevenici občerstvenie, dozvedel viac. Ešte predtým však do vázy pod kaplnkou manželia Ondrušovci vložili spoločne kyticu poľných kvetov z neďalekých lúk.

Pani Mária Ondrušová, rodená Romančíková, veľmi ochotne a pútavo porozprávala o okolnostiach a súvislostiach vzniku vkusnej kaplnky: „Táto kaplnka bola osadená 8. mája 2018, čiže nie je stará. Bola to iniciatíva nášho kamaráta Jána Bulku z Belej, ktorý niečo také na tomto mieste chcel. On zaobstaral Pannu Máriu Lurdsкую, ktorú som dala posvätiť, a spomenutého 8. mája 2018 sme ju doniesli na Podžiar. Aj som Panne Márii povedala, že je posvätená, ale drevený skelet kaplnky neviem kedy bude... Čo sa však stalo? Zhodou okolností, na Nedeľu Ducha Svätého 20. mája 2018, malo naplánovanú Rádio Lumen Podžiarom svätú omšu. Robieva tak pre svojich poslucháčov, ktorých volá do prírody pookriať v jej lone a duchovne sa povzbudiť, čoho súčasťou sú aj sväté omše. My sme však nevedeli, že sa tu bude niečo diať. Ale keď tu už boli, poprosila som Miroslava Sanigu, populárneho znalca prírody, najmä však vtáctva a murárika skalného, ktorý pri omši „miništvoval“, aby povedal kňazom, či by mi tú kaplnku neposvätili. Stalo sa a pre mňa to bol menší zázrak. Neskôr sa tu zastavil aj kňaz, ktorého rodičia pochádzajú z Hornej Tižiny od Nogov a momentálne pôsobí na Morave. Ten, keď videl tri lipy blízko seba pokope, povedal, že to je znamenie Najsvätejšej Trojice – Otec, Syn a Duch Svätý, a Panna Mária pri nich je bonus... Niečo to má do seba, veď lipina sa v Terchovej dávala na Ducha za sväté obrazy v dome aj nad dvere. Spomeniem ešte jednu príhodu, čo sa stala asi rok a pol dozadu. Keď sme prišli na Podžiar, zbadali sme kaplnku spadnutú na zemi pri koreňoch lipy; asi pustilo uchytenie kaplnky. Mysleli sme si, že Panenka Mária bude celá rozbitá, ale mala zlomené len ruky v zápästiach.

Tie sme prilepili patexom a napravili ešte korunku nad hlavou. Prakticky zostala po dvojmetrovom páde celá.

Chodí tadiaľto veľa ľudí, mnohí z nich sa zastavia, prežehnajú a pomodlia, no mohli by sa aj vo väčšom počte. Ja sa teším, že kaplnka tu je, a každému tvrdím, že je zázračná. Je to moja menovkyňa a patrónka – uzavrela svoje rozprávanie Mária Ondrušová. Ďakujeme.

Kaplnka Panny Márie Fatimskej v osade Huličiarovia

Do tejto osady sa odbočuje nad osadou Šparenovie na Bielom Potoku z hlavnej cesty vedúcej do Dolného Kubína. Kaplnka je umiestnená hneď vedľa miestnej komunikácie – blízko domov rodiny Adama Rybára. A práve od neho sa dozvieme viac o tejto originálnej kaplnke, ktorá je pekne udržiavaná a jej okolie zdobia pestrofarebné kvety.

„Kaplnka bola postavená v roku 2016. Raz sme boli ako poľovníci v Hornej Tižine a tam som videl pred domom našej organistky Evky Halasovej kaplnku, ktorá sa mi zapáčila. Nedalo mi to pokoja, tak som si povedal, že takú musím mať aj ja. Kmeň z červeného smreka mám od už nebohého Jána Rybára, ktorý žil na Koňhore. Do tohto kmeňa som vyrezal a vydlabal otvor pre sošku Panny Márie, ktorú sme si doniesli z púte do Fatimy. Bol som tam s manželkou Boženou, svatkom Miroslavom Balátom a kmotrou Annou Huličiarovou. Asi dva a pol metrový kmeň, ktorý je nasadený na antikorovú trúbku, aby odpodu drevo nehnulo, je zakončený sedlovou strieškou. Celkovo tak má kaplnka zhruba tri metre. Za ňou je ešte asi päťdesiatročná lipka. Plôtik okolo je tiež z červeného smreka. Každý rok kaplnku natriem. Ľudia, čo tadiaľto chodia, hlavne turisti, si ju fotia, snímajú kamerou, niektorí sa pri nej aj prežehnajú a pomodlia. Kaplnku posvätil v roku 2017 náš kaplán, páter Hans.“ Pánovi Adamovi Rybárovi a jeho rodine ďakujeme za uvedené informácie.

Kaplnka Panny Márie Lurdskej na Jánošíkovej ulici pri hati

Kaplnka sa nachádza v Terchovej – ústredí na dome so súpisným číslom 327. V tomto rodičovskom dome žil Ján Fondrk (1959) so svojou manželkou Mirkou, ktorý kaplnku v roku 2002 urobil a osadil. Žiaľ, 21. novembra 2022 to bude už desať rokov, čo nás po chorobe zanietenej jaskyniar, rybár i ľudový rezbár predišiel do večnosti. V domčeku naďalej žije manželka Miroslava Fondrková, rodená Jurkuláková, pochádzajúca zo Zákamenného, ktorá nám porozprávala nielen o kaplnke, ale zasmínali sme si spolu aj na nebohého Jána: „Už na starej rodičovskej drevenici bola kaplnka Panny Márie. Keď sa predná časť domu prerábala aj s fasádou, kaplnka sa dala dole a odložila. Mne sa ju nechtiac podarilo rozbiť... Jano vždy chcel, aby tam kaplnka znovu bola, a keďže vedel vyrezávať z dreva, chcel z neho urobiť Pannu Máriu. Lenže vtedy dostal od jaskyniarov sochu, čo je tam

teraz; tak urobil z dreva aspoň kaplnkový domček pre Pannu Máriu. Do bočných stien vyrezal okienka a striešku spravil tak, akoby to bol šindeľ. Vo vnútri kaplnka na zadnej stene aj svieti. S kaplnkou mu pomáhal kamarát Ondrej Štefko. Pred dvadsiatimi rokmi, na jeseň 2002, nám ju posvätil terchovský kňaz Robo Hanuliak.

Jano bol dobrý chlap, všeličo vedel a veľmi mi chýba. Spoznali sme sa na Grúni. On tam robil výtahára, ja na chate pomocnú silu. Zobrali sme sa 1. júna 1996. Veľa sme spolu pochodili po horách a jaskyniach. Prvé miesto, kam ma zobral, bola Vyvieracka. Aj keď už bol chorý, stále vládol viac ako ja – uzavrela sugestívne rozprávanie o kaplnke a mužovi Jánovi Fondrkovi sympatická Mirka. Ďakujeme.

TEXT a FOTO Marián Zajac
FOTOARCHÍV Miroslava Fondrková

Mirka a Jano Fondrkovi

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE

Vážení spoluobčania, milí Terchovci i návštevníci Jánošíkovho kraja

Sme na prahu leta a s ním sa v Terchovej spája organizovanie zaujímavých kultúrnych, duchovných, spoločenských i športových akcií. Pozvaní ste na všetky, no z mnohých by som spomenul dve, na realizácii ktorých sa obec so svojou organizáciou – Miestnym kultúrnym strediskom – podieľa najväčšmi. Ide o 33. ročník Cyriľometodských dní a jubilejný 60. ročník medzinárodného folklórného festivalu Jánošíkove dni.

Amfiteáter Nad bôrami

Po dvoch, zo všeobecne známych príčin, skromnejších ročníkoch sa Jánošíkove dni vracajú na pôvodné pódia, to znamená aj do amfiteátra Nad bôrami. V súvislosti s ním mám pre vás potešiteľnú správu, ktorá sa ešte nebude týkať chystaného jubilejného ročníka, avšak do blízkej budúcnosti dáva nádej na podstatné zveladenie najväčšieho terchovského kultúrneho stánku. Regionálna rada Partnerstva Horné Považie schválila pre Združenie obcí Mikroregión Terchovská dolina finančné zdroje vo výške 1 898 124 eur na projekt „Modernizácia a rekonštrukcia Amfiteátra v obci Terchová“.

Chcem sa úprimne poďakovať kolegom – starostkám a starostom – za jednotnú podporu tomuto projektu, čím potvrdili, že náš amfiteáter nemá len lokálny či regionálny význam, ale dovoľm si povedať, že aj celonárodný. Držme si navzájom palce, aby tento zámer vyšiel a bol úspešný.

Zdravotné stredisko

Istotne ste si mnohí všimli, že po dvoch rokoch stavebných prác sa rozbieha prevádzka zdravotného strediska, ktoré prešlo rozsiahlou rekonštrukciou. Na základe partnerskej zmluvy s Centrom integrovanej zdravotnej starostlivosti sa doňho sťahujú ambulancie s našimi osvedčenými lekármi, ktorí tam boli už pred rekonštrukciou. Mám na mysli MUDr. Juru, MUDr. Martynekovú a MUDr. Poliakovú, ku ktorým pribudne gynekologická ambulancia prof. MUDr. Višňovského.

Máme tiež zmluvného partnera ADOS – Mgr. Evu Mikolajovú, ktorá sa zaoberá domácou ošetrovateľskou starostlivosťou. Ide o ambulantnú formu zdravotnej starostlivosti poskytovanú v domácom prostredí. Ak budete mať záujem o takúto službu, opýtajte sa svojho ošetrojúceho lekára na možnosť ošetrovania vás alebo vašich blízkych v domácom prostredí.

Zakrátko otvoríme v zdravotnom stredisku aj Denné centrum pre seniorov. K tomuto projektu ešte doplním, že práve finišujeme vo vonkajších priestoroch s úpravami so spevnenými plochami tak, aby sa tam dalo pohodlne zaparkovať a bezpečne pohybovať. Prosím preto o malé strpenie obmedzení, ktoré vznikajú v dôsledku pracovného ruchu aj počas prevádzky strediska. Po dokončení týchto úprav by sme radi vynovené zdravotné stredisko aj slávnostne otvorili a pozvali vás pozrieť si zrenovované priestory.

Verejné osvetlenie

Ďalšou, doslova viditeľnou novinkou, keďže ide o lepšie svetlo, je verejné osvetlenie.

Po 15-ročnej spolupráci s firmou Eltodo, ktorá mala v prenájme náš systém, sme vysúťažili a podpísali nájomnú zmluvu s firmou KOOR. Aktuálne je realizovaná vstupná investícia, ktorá sa zhmotňuje do rekonštrukcie systému verejného osvetlenia. Rekonštrukciou predpokladáme celkové finančné úspory na spotrebe elektriny a údržbe vo výške 65,5%, z čoho sa bude splácať počas 15 rokov spomínaná celková investícia do modernizácie.

Pokiaľ ide o rozsah rekonštrukcie, spomeniem ešte zopár faktov, ktoré by vás mohli zaujímať. Kompletne sa vymení 688 kusov svietidiel, doplnených o ďalších 76 ks. Na Vyšných Kamencoch pribudne 5 ks stožiarových cestných svietidiel, doplnených o ďalších 14 na Veľkej lúke. Sedemnást kusov cestných svietidiel bude doplnených v časti Vyšní Berešovia, na hlavnom ťahu po ceste II/583 od Mlynca až po Rovnú horu doplníme 45 ks svietidiel. Počíta sa tiež s výmenou a doplnením LED reflektorov na slávnostnú ilumináciu vyhliadkovej veže na Oblaze – vrátane doplnenia riadenia. Vymení sa a zmodernizuje 13 rozvádzačov v sústave, pričom mimoriadne zaujímavým faktom pri prevádzke osvetlenia je znižovanie výkonu verejného osvetlenia autonómnym stmievaním, ktoré bude mať päť stupňov.

Dom smútku – vizualizácia

Dom smútku

Tí z vás, ktorí častejšie chodíte na cintorín alebo po pri ňom, momentálne nevidíte Dom smútku. Po viacerých objektívnych odkladoch začiatku rekonštrukcie a výstavby nového objektu, slúžiaceho na dôstojnú rozlúčku so zosnulými, sme v júni konečne pristúpili

k búracím prácam. Následne, počas minimálne deviatich mesiacov, bude firma Fleximont, ktorá zákazku v hodnote približne 320 tisíc eur v procese verejného obstarávania vyhrala, realizovať samotnú stavbu. Dovtedy budeme využívať Dom smútku na novom cintoríne na Oblaze, ktorý je plne funkčný.

Iné projekty

V poslednom príhovore v obecných novinách som spomínal, že sme podali tiež žiadosť na Slovenský futbalový zväz v rámci výzvy Eurá z EURA. Dnes konštatujem, že žiadosť bola schválená a prideliť nám sumu 12,5 tisíc eur. Chceme za to v rozostavaných futbalových šatniach osadiť okná, dvere a spraviť niektoré inštalačné práce. Na celkovú dostavbu však treba viac financií, ktoré budeme naďalej hľadať.

Pred opravou havarijného stavu je plynová kotolňa v škole u Gregušov. Havarijný stav máme v pláne odstrániť vďaka dotácii, ktorú nám poskytlo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR prostredníctvom Regionálnej školskej správy v Žiline vo výške približne 95 tisíc eur.

Počas letných mesiacov budú prebiehať aj opravy a údržba vybraných úsekov miestnych komunikácií a nespevnených povrchov. Uvedomujem si, že miest, kde by sa žiadala väčší rozsah prác, je viac, no obecná finančná perina má svoju veľkosť – a to musíme v týchto náročných časoch rešpektovať.

Sami cítite, milí spoluobčania, na vlastnej peňaženke ako rastú ceny, ako sa zvyšujú náklady na chod domácnosti. Hospodárenia miest a obcí sa to týka rovnako. Preto som veľmi rád, že sa nám aj vďaka konštruktívnej spolupráci s poslancami v obecnom zastupiteľstve darí hľadať možnosti, aby sme rozbehnuté aktivity dokončili, respektíve pripravili nové projekty ohľadom ďalšieho zveľadenia našej krásnej obce Terchová.

Ďakujem za vzájomnú spoluprácu a všetkým vám prajem krásne leto prežité v zdraví, rodinnej pohode, na dovolenkách. Načerpajte potrebné sily, aby ste mohli po letných prázdninách zas s novou energiou vykročiť do vašej ďalšej práce či štúdia.

Jozef DÁVIDÍK

starosta obce

FOTO František Mucha

FOTO František Kadaš

FOTO Marián Zajac

Pes musí mať svojho pána

Množia sa sťažnosti na voľne túlajúcih sa psov, ktorí vzbudzujú obavy nielen medzi obyvateľmi Terchovej, ale i turistami a návštevníkmi. Stalo sa, že túlavý pes, o ktorom nevieme, odkiaľ je a či bol očkovaný, pohrýzol pani. Spôsobil jej krvácanie na nohe a podliatiny, čo si vyžiadalo lekárske ošetrenie. Chceme preto apelovať na zodpovednosť ľudí, ktorí si nevedia postrážiť svojich psov, aby domysleli následky spôsobujúce ujmu na zdraví občanov. Pes musí mať svojho pána, ktorý ho má za každých okolností pod kontrolou.

-Ocú-

Uvítanie detí do života

Deň matiek je v Terchovej tradične spätý s privítaním našich detí do života, ktoré sa narodili za uplynulé obdobie – od augusta 2021 do apríla 2022. Nebolo tomu inak ani tento rok, keď sme 8. mája 2022 v priestoroch Terchovskej galérie umenia, za prítomnosti rodičov a predstaviteľov obce na čele so starostom Jozefom Dávidíkom, privítali 33 našich nových občanov. Atmosféru nasýtenú detskou vôňou spestril kultúrny program, zápis do kroniky a krátke príhovory. Zo slávnosti si rodičia s deťmi odniesli na pamiatku okrem príjemne strávených chvíľ aj malé darčeky.

-Ocú-

FOTO František Mucha

Certifikát Kultúrnej cesty Rady Európy

Počas medzinárodnej konferencie, ktorá sa uskutočnila 17. 5. 2022 v Zlíne, slávnostne odovzdal riaditeľ Európskeho inštitútu kultúrnych ciest v Luxemburgu pán Stefano Dominioni predstaviteľom združenia Európskej kultúrnej cesty Sv. Cyrila a Metoda so sídlom v Zlíne na čele s hajtmanom Zlínskeho kraja Radimom Holišom Certifikát Kultúrnej cesty Rady Európy. Členom tohto združenia je aj obec Terchová.

-red-

FOTO Jíři Balát

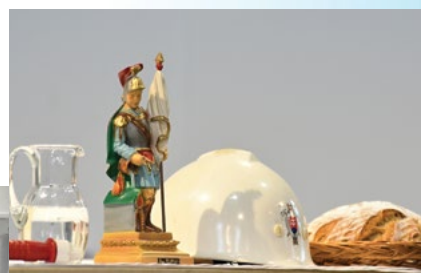

Členovia EKCCM – štvrtý sprava Marián Zajac

Sviatok sv. Floriána – patróna hasičov a záchranárov

Pri príležitosti sviatku sv. Floriána sa 8. mája 2022 konala v Diecéznej svätyni sv. Cyrila a Metoda v Terchovej slávnostná sv. omša. Za účasti členov dobrovoľných hasičských zborov z celej Terchovskej doliny a starostov jednotlivých obcí ju slúžil páter Pavol Hudák, SVD. Slávnostný charakter dodal podujatiu aj nástup všetkých DHZ so svojimi zástavami pred hasičskou zbrojnicou v Terchovej a následný organizovaný presun v procesii do kostola. Hlavný celebrant počas sv. omše poďakoval hasičom za ich službu blížnym, povzbudil do ďalšej práce a požehnal dielo, ktoré je Bohu na slávu a blížnemu na pomoc. Po bohoslužbe nasledovalo pozvanie starostu Terchovej Jozefa Dávidíka na spoločný obed v Kultúrnom dome Andreja Hlinku a po ňom rozchod.

-zaj-
FOTO František Mucha

Najvyššie vyznamenanie DPO SR pre Viktora Sekerku

Dňa 25. mája 2022 si v Dome Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR v Bratislave prevzal Viktor Sekerka z Terchovej najvyššie vyznamenanie DPO SR – „čestný titul zaslúžilý člen DPO SR“. Ocenenie mu odovzdali prezident DPO SR a hlavný inšpektor Pavol Celúch a viceprezident Zoltán Tánčos. Pri tejto príležitosti sa laureát zapísal aj do Knihy zaslúžilých členov DPO SR.

Spomenuté významné ocenenie neuniklo ani pozornosti vedenia našej obce. Dlhoročný člen Dobrovoľného hasičského zboru Terchová bol pozvaný na zasadnutie obecného zastupiteľstva, kde sme sa mu poďakovali a ocenili jeho 55-ročnú službu v prospech občanov Terchovej. Ešte raz ďakujeme a prajeme pánovi Viktorovi Sekerkovi veľa zdravia.

-OcÚ-
FOTO František Kadaš

Viktor Sekerka uprostred

JÁNOŠÍKOVE DNI

Tlačová správa

Prípravovaný jubilejný 60. ročník Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej sa uskutoční v dňoch 27. až 31. júla 2022. Hlavným organizátorom podujatia je Obec Terchová, spoluorganizátormi Žilinský samosprávny kraj, Krajské kultúrne stredisko v Žiline a Mesto Žilina. Z verejných zdrojov ho podporil Fond na podporu umenia. Tento populárny a divácky vyhľadávaný festival má už tridsaťjeden rokov medzinárodný charakter, pričom za ten čas sa na ňom predstavilo niekoľko tisíc účinkujúcich z vyše 30 krajín sveta. Ako jedna z mála veľkých kultúrnych akcií na Slovensku sa Jánošíkove dni konali aj počas dvoch rokov trvajúcej covidovej pandémie.

Kľúčovým slovom festivalu je v tomto roku akronym **K.U.M.Š.T.** (Kúzlo umenia modernosti šesťdesiatročnej tradície). Jubilujúce Jánošíkove dni budú trvať päť dní. Organizátori pripravili mimoriadne bohatý, atraktívny program, ktorý sa začne v stredu 27. júla večer v rodnej osade Juraja Jánošíka. Popri hudbe, speve a premietaní nebude u Jánošov chýbať ani draženie repliky Jánošíkovej čiapky, ohňová šou či zbojnícka vatra.

Nasledujúce štyri dni budú popri dominantných folklórnych programoch vyplnené výstavami (Zdeno Horecký, František Mucha, ornament, filmové a televízne kostýmy, storočnica slovenskej kinematografie), prezentáciami ľudových remesiel, tvorivými dielňami, školou tanca, divadelnými predstavami pre deti aj dospelých, koncertmi world music, premietaním filmov, nočným hraním a inými sprievodnými akciami. Spomenúť treba tiež vytvorenie ustanovujúceho rekordu spoločne hrajúcich terchovských predníkov (primášov) a charitatívne aktivity (darovanie heligónky zo strany výrobcu Emila Jelinka).

Dlhodobu stabilnú miesto majú v rámci festivalovej dramaturgie samostatné detské programové bloky a program seniorských telies z celého Slovenska. Neodmysliteľnou zložkou záverečného dňa býva divácky atraktívny **konský vozový sprievod** – s hrdými krojovanými furmanmi a hrajúcimi muzikantmi vo vozoch. Ako je všeobecne známe, ide o erbové podujatie Jánošíkových dní a tento rok odštartuje po päťdesiaty piaty raz. Veľkú pozornosť púta tiež nedeľná svätá omša za nositeľov ľudových tradícií (za aktívnej účasti krojovaných muzikantov a spevákov z domova i zo sveta).

Nezabudnuteľné zážitky a iskrivú atmosféru tradične sľubuje **piatkový terchovský galavečer** (29. júla, 20.30 h). Folklórny výkvet Jánošíkovho kraja opäťovne v celej kráse a majestátnosti oslávi terchovskú muziku, zapísanú v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. V **sobotnom medzinárodnom galaprograme** v amfiteátri Nad bôrami (30. júla, 20.30 h) vystúpia účinkujúci z Terchovej, Slovenska, Česka, Talianska a Ukrajiny. Záverečné „slovo“ bude, samozrejme, opäťovne patriť monumentálnemu Terchovskému ľudovému orchestru a zboru (symfoniák).

Jubilejný 60. ročník Jánošíkových dní vyvrcholí v nedeľu 31. júla originálnym **predstavením furmanov a muzík** (12.30 h), respektíve záverečným galaprogramom v amfiteátri Nad

bôrami **Variácie silnej tradície** (14.30 h) – pod záštitou predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Eriky Jurinovej. Galaprogram bude venovaný vlnajšiemu zápisu prvku Jánošíkovská tradícia do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Spomenuté tri galaprogramy odvysielia v priamom televíznom prenose TV Noe.

INFOSERVIS

Počas 60. ročníka Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej sa na deviatich pódioch (amfiteáter Nad bôrami, areál pod sochou Juraja Jánošíka, Relaxačno-informačné centrum Terchovec, Kultúrny dom A. Hlinku, Terchovská galéria umenia, osada Jánošovia, areál pred obecným úradom, Diecézna svätyňa svätých Cyrila a Metoda v Terchovej, Mariánske námestie v Žiline) predstaví v rámci 40 programových blokov vyše 1 600 účinkujúcich zo Slovenska, Česka, Poľska, Talianska a Ukrajiny.

Organizátori prosia divákov, ktorí prídu na programy do amfiteátra Nad bôrami, aby za dažďového počasia nepoužívali dáždňiky, ale pršíplášte. V prípade krajne nepriaznivých poveternostných podmienok budú exteriérové programy presunuté do Relaxačno-informačného centra Terchovec.

Vstupenky

Osada Jánošovia (streda 27. 7.): 10 eur
Relaxačno-informačné centrum Terchovec (piatok, 29. 7.): 5 eur za všetky tri programy
RIC Terchovec (sobota 30. 7., predpoludnie): 5 eur
RIC Terchovec (sobota 30. 7., popoludnie): 8 eur za všetky tri programy
RIC Terchovec (štvrtok 28. 7., komorný program): 10 eur
Amfiteáter Nad bôrami (štvrtok 28. 7.): 15 eur /zľavnený 10 eur/
Amfiteáter (piatok 29. 7., galaprogram): 15 eur /zľavnený 10 eur/
Amfiteáter (sobota 30. 7., popoludnie): 8 eur
Amfiteáter (sobota 30. 7., galaprogram): 20 eur /zľavnený 15eur/
Amfiteáter (nedeľa, 31. 7.): 15 eur /zľavnený 10 eur;
obyvatelia Terchovej zdarma/
Permanentka (platí len na programy do amfiteátra): 45 eur /zľavnená 30 eur/
Pre programy Noc s muzikou v piatok (29. 7.) a sobotu (30. 7.) platí, že vstup do Relaxačno-informačného centra Terchovec majú osoby s platnou vstupenkou na ktorýkoľvek program z ktoréhokoľvek dňa + držiteľia permanentiek.

Zľavnený lístok sa vzťahuje na dôchodcov (ročník narodenia 1959 a starší) a ZTP s preukazom (vozičkář so sprievodom). Občania s trvalým pobytom v Terchovej majú voľný vstup na detský a seniorský program v amfiteátri (sobota 30. 7. popoludní) + záverečný galaprogram v amfiteátri (nedeľa 31. 7. popoludní)

Na programy pod sochou Juraja Jánošíka, v Kultúrnom dome Andreja Hlinku a Terchovskej galérii umenia bude vstup voľný.

Predpredaj lístkov
www.predpredaj.sk

Ubytovanie

Pre menej náročných návštevníkov bude pod sochou Juraja Jánošíka vytvorený priestor na stanovanie.

Doprava

Počas Jánošíkových dní, presnejšie od 29. do 31. júla 2022, bude na ceste č. II/583 v obci Terchová: – od piatka 29. 7. 16.00 h do nedele 31. 7. 18.00 h
Určené prenosné dopravné značenie obmedzujúce tranzit cez obec

Obmedzenie dopravy nebude platiť pre účastníkov festivalu, linkové autobusy SAD, vozidlá zasobovania a vozidlá s právom prednostnej jazdy. Tranzitujúci vodiči majú možnosť obchádzky Terchovej odklonom dopravy, ktorý bude vyznačený dopravnými značkami. Na parkovanie vozidiel účastníkov festivalu budú vyčlenené záchytné parkoviská, krajnice miestnych komunikácií v obci a označené verejné priestranstvá. Plynulosť dopravy bude na exponovaných miestach v obci zabezpečená aj prostredníctvom regulovania dopravy organizátormi podujatia v spolupráci s Policajným zborom SR.

Kontakty

Informácie o programe
tel. 041 569 51 29, 0911 924 189, 0903 454 233, mks@terchova.sk
Technicko-organizačné zabezpečenie
tel. 0903 528 113
Obecný úrad Terchová
tel. 041 569 51 38, terchova@terchova.sk
Miestne kultúrne stredisko
tel. 0911 924 189, 041 569 51 29, mks@terchova.sk
Štátna polícia
tel. 158
Lekárska pohotovostná služba
tel. 155

www.janosikovedni.sk
www.terchova.sk
www.facebook.com/JanosikoveDni

Peter Cabadaj

šéfdramaturg Jánošíkových dní

CYRILOMETODSKÉ DNI Tlačová správa

V pamätnom roka 1990 sa mnohí idealisti naplno odvádzali eufórii z nadobudnutej politickej a náboženskej slobody. Úžasnú erupciu uvoľnenej energie, tvorivosti a nápadov v Terchovej pretavili aj do všestranného priblíženia a najmä aktualizovania nadčasového odkazu misie svätých Cyrila a Metoda – patrónov tunajšieho kostola, ktorý je najväčším chrámom na území Slovenska zasväteným spolupatrónom Európy. Hneď prvý ročník Cyrilometodských dní

(CMD) priniesol niečo výnimočné a jedinečné. Terhovci ako vôbec prví zorganizovali na Slovensku i vo vtedajšej federácii podujatie, ktoré sa otvorilo, sebavedomo, kultivovane a atraktívne zároveň prihlásilo k duchovným hodnotám európskeho kultúrneho dedičstva. Možno si to vtedy zainteresovaní ani neuvedomovali, ale ďalší vývoj potvrdil, že ich iniciatíva významne prispela nielen k prehĺbeniu viery, národného povedomia a vlastenectva, ale tiež európskej identity. Vďaka neúnavnému obetavému úsiliu a šlachetnosti zanietenej jednotlivcov Terchová odolala náporu všakových pseudotrendov i odstredivých tendencií a dokázala si prirodzene udržať svoj vlastný vysoký cyrilo-metodský kredit. Určite nie je žiadna náhoda, že opäť ako jediná na Slovensku!

Integrálnou súčasťou programovej skladby XXXIII. ročníka CMD (3. – 5. júl 2022) budú popri svätých omšiach a iných duchovných podujatiach, koncertoch klasickej hudby, chrámovom speve či folklórnych vystúpeniach aj vernisáž výstavy všestranného výtvarného umelca Jozefa Vydrnára a slávnostné uvedenie publikácie Jožka Miča Vášň zvaná film. Pozoruhodný knižný titul vyšiel v rámci edície Terchovec.

Organizátori CMD mali vždy na zreteli, že spolupatróni Európy, svätí Cyril a Metod, sú jasným dôkazom a potvrdením toho, že na pomyselnéj stavbe monumentálnej európskej duchovnosti je nezanedbateľná časť muriva aj naša – slovenská!

Peter Cabadaj

Terhovci na Jánošíkových dňoch (Paseky vo Vrátnej, prvá polovica 80. rokov). FOTO: Vladimír Kuzma st.

Na svete je kniha Vášeň zvaná film

Programovou súčasťou tridsiateho tretieho ročníka Cyrilometodských dní bude aj slávnostné uvedenie knihy Jožka Miča Vášeň zvaná film, ktoré sa uskutoční v pondelok 4. júla od 19.30 h v Terchovskej galérii umenia. Tento pozoruhodný knižný titul vyšiel v rámci edície Terchovec. Vedno s českým režisérom Jiřím Chlumským napísala vstupný text do publikácie aj známa slovenská filmová režisérka a literátka Mariana Čengel Solčanská. Autorkin predhovor uverejňujeme v celom znení.

Ak sa na Slovensku rozhodnete byť filmárom, rozhodnete sa byť čarodejníkom. Tie filmy, všetky, ktoré tu vznikajú, sú vlastne zázrakom. Keď ráno vstanete, dostanete od produkcie dispozíciu, čiže denný program toho, čo by ste mali spoločne nakrútiť. Ale ten papier nič nezaručuje. Môže sa vám stať všetko a pravdepodobne sa vám aj všetko stane. Stačí čokoľvek nepatrné a program dňa sa zrúti ako domček z karát. Bude pršať, alebo auto vezúce z Bratislavy herca dostane defekt a nepríde načas, zasekne sa kamera, spadne na zem optika, dostanete zápal priedušiek... Každú jednu minútu na pláci ste závislí od šťastia a od ľudí, ktorí spolu s vami ten film vyrábajú, od množstva profesií, bez ktorých by nevznikla ani jediná minúta z výsledného tvaru. A stretnúť správneho človeka, to sa ľahko povie. Ale osudy sa priťahujú, tomu musíte veriť, skrátka veriť, veľa iných šancí nemáte. S niektorými filmármi natočíte film, niekedy dva, potom sa vaše cesty prirodzene rozídu a viac sa nestretnete. A potom sú ľudia, s ktorými starnete. Stretnete sa profesijne aj ľudsky, a už to tak zostane.

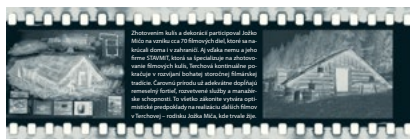
V poslednom ročníku štúdia réžie na Vysokej škole múzických umení som začala chystať svoj celovečerný debut – film Legenda o Lietajúcom Cypriánovi. Bol to komorný príbeh odohrávajúci sa v 18. storočí v Červenom Kláštore na hraniciach Slovenska a Poľska, rozprávka pre dospelých o mníchovi, ktorý si zostrojil krídla, aby mohol lietať. Mala som hlavu plnú snov a veľkolepých plánov, ale praktické skúsenosti z nakrúcania historického filmu žiadne. Vybrali sme sa s produkčnou Kristínou do Terchovej, pretože sme dostali kontakt na pána, čo má skúsenosti s veľkými produkčiami a dokáže realizovať akékoľvek náročné stavby a filmové dekorácie. A my sme takého človeka veľmi, veľmi potrebovali. Terchová je iný svet, čo si budeme hovoriť. Ľudia, čo tu žijú, sú potomkami nevoľníkov, tých ľudí tvrdších než kameň, naučených drieť a mlčať, držať a zaťat sa, plahočiť sa životom ako trestom. Ich predkovia si prešli kuruckými

povstaniami, krviprelieváním, epidémiami moru, akurát na rozdiel od Jánošíka to všetko prežili, splodili deti, ktoré zostali zrastené z krajom pod Rozsutcom. Sú ako stromy, nemožno ich presadiť, lebo by zahynuli.

Vtedy pred štrnástimi rokmi sme s Kristínou našli Jožka Miča a on nám otvoril sklad kostýmov, umožnil nám obliecť postavy a stal sa súčasťou Cypriána, súčasťou procesu, počas ktorého vznikol nielen môj prvý film, ale počas ktorého sa zo mňa stala režisérka.

Keď teraz spomínam na svoje filmové začiatky, neprestáva ma udivovať miera ľudskosti, ktorú som u neho v Terchovej našla. Vždy sa pozeral ľuďom do očí. A potom som sa vždy, pri ďalšom a ďalšom filme spytovala, kedy sa opäť stretneme, kedy nás opäť spojí film, ktorý tak milujeme. Jožko bol pri Cypriánovi, potom pri rozprávke Láska na vlásku a pri ďalšej rozprávke Zakliata jaskyňa. Jožko bol vlastne so mnou pri každej rozprávke. Nech je tento predhovor k jeho knihe zároveň vyjadrením úprimnej a hlbokej vďaky za skvelú prácu, za spoločne strávené chvíle, za srdce, ktoré do filmov dával, a predovšetkým za priateľstvo, na ktoré som pyšná!

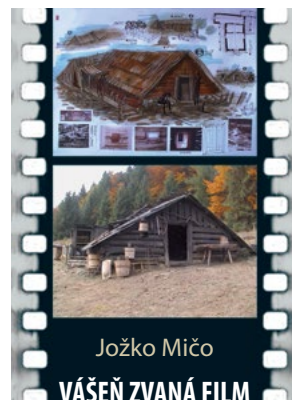
Mariana Čengel Solčanská

Obálka knihy Jožka Miča

Mariana Čengel Solčanská so svojim románom Jánošík. FOTO zenskyweb.sk

Jožko Mičo VÁŠEŇ ZVANÁ FILM

Je gazdovský jazyk odsúdený na zánik?

Konský vozový sprievod, erbový program Jánošíkových dní, odštartuje v nedeľu 31. júla v rámci jubilujúceho medzinárodného folklórneho festivalu päťdesiaty piaty raz. Keďže ide taktiež o jubileum, ponúkame interesantnú tému, ktorá s koňmi a gazdami vždy neodmysliteľne súvisela.

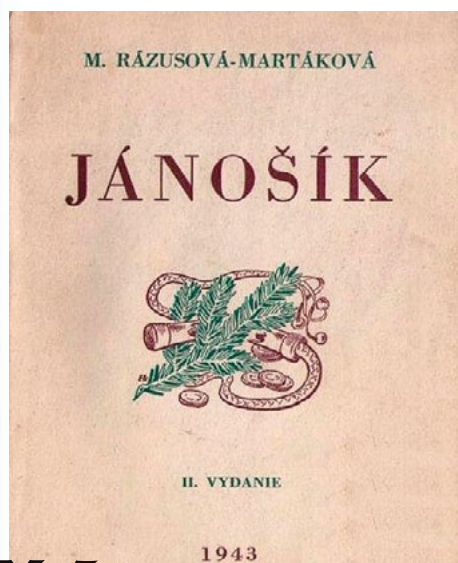
Na otázku, či je gazdovský jazyk odsúdený na zánik, odpovedám: dúfam, že nie. Veď je v ňom toľko zaujímavých, dômyselných, vtipných až poeticky znejúcich slov, že by to bola veľká škoda. Od malička som ich ako si prirodzene vstrebával pri práci s koňom na gazdovskom dvore a som rád, že moja slovná zásoba je obohatená práve týmito archaickými výrazmi. Mnohé z nich už ale treba mladšej generácii podrobne vysvetľovať.

Tak napríklad... Jednotlivé súčasti rebrinového voza, v ktorom sa vozilo seno, obilie alebo otava, mali takéto názvy: ojo, brco, buček, mečík, pocoš, raf, podejma, šlajf, brlina, bachory, oplén, svoreň, pavuz a iné. Súčasťou konského postroja sú hádam známejšie výrazy ako uzda, chomút, drážka, podložka, ťaháky, chrbetniak, šalbíe, podbrušniak, opraty, respektíve žinky. Keď sa išlo orať, tak kolieska ťahali pluh s priehodami na vlačuhách. Pri vození dreva nesmela chýbať pokruta. A keď kôň išiel robiť ďalej od domu, krmivo mal v kreptuchu...

Spomenul som len zopár slov a výrazov z komunikačného priestoru už „starého sveta“, ktorý nám pred očami definitívne mizne. Istotne ale stoja za zmienku, veď určovali význam konkrétnych predmetov a činností, tak dôležitých pre gazdovský život.

Marián Zajac
FOTO František Mucha

Jánošíkovská tradícia (3.)

Istotne netreba zdôrazňovať, že prvok Jánošíkovská tradícia, ktorý bol vlani zapísaný do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska, má bezprostrednú spojitosť s Terchovou, jej ľudovou kultúrou, umením a folklórom. Historický vývin a konkrétne prejavy ocenennej tradície mapuje náš seriál. Tretí diel je venovaný literárnemu zrkadleniu atraktívnej témy.

Poézia

Už na rozhraní 18. a 19. storočia sa jánošíkovská tradícia, patriaca medzi základné piliere slovesnej tvorby na Slovensku, stáva celonárodnou témou. Práve vtedy vznikli prvé tri piesne o Jakubovi Surovcovi, Jurajovi Jánošíkovi a Adamovi Ilčíkovi (žiaľ, mená ich autorov nepoznáme). Dve piesne uverejnil Bohumil Tablic v II. zväzku Slovenských veršovcov (1809). Nachádzame v ňom aj vôbec prvý Jánošíkov životopis, ktorý napísal Tablic na základe obsahu súdnych protokolov z Liptovského Mikuláša. Vďaka tomu prenikla jánošíkovská látka do slovenskej literatúry a zotrváva v nej už vyše 210 rokov!

Zbojnícke motívy a jánošíkovská legenda inšpirovali spomínaného Pavla Jozefa Šafárika, ďalej Jána Kollára a najmä predstaviteľov štúrovskej generácie (Ján Botto, Samo Chalupka, Janko Kráľ, Viliam Pauliny-Tóth, Michal Miloslav Hodža, Karol Alexander Modráni, Samo Bohdan Hroboň, Štefan Marko Daxner, Jakub Grajchman, Janko Čajak a iní).

Čaro postavy Juraja Jánošíka zaujalo tiež Ľudovíta Štúra, ktorý o ňom píše v diele O poézii slovenskej. Na začiatku sedemdesiatych rokov 19. storočia zveršoval Jonáš Záborský povest Smrť Jánošíkova. Keď uhorská vláda zrušila Maticu slovenskú (1875) a zatvorila tri slovenské gymnázia, nastal v literárnom živote útlm. Výnimkou bol azda len Pavol Országh Hviezdoslav, ktorý sa v ranom období svojej tvorby v dvoch básňach vrátil k Jánošíkovmu odkazu.

Po vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov (1918) rozvíjali jánošíkovské motívy Martin Rázus, Štefan Krčméry, Ján Smrek a iní, v priebehu prvej Slovenskej republiky (1939–1945) Ľudo Ondrejov, Mária Rázusová-Martáková, Andrej Plávka, Ján Rob Poníčan a ďalší literáti. Sledovaná tematika intenzívne rezonovala aj v povojnovom čase. Registrujeme ju v dielach viacerých známych autorov (Margita Figuli, Štefan Žáry, Július Lenko, Vojtech Mihálik, Ctibor Štítnický, Milan Lajčiak, Ján Frátrík, z mladších Milan Rúfus, Ľubomír Feldek, Štefan Moravčík, Peter Gregor...).

Interesantnú reflexiu má jánošíkovská tradícia v tvorbe **exilových** básnikov, spisovateľov a publicistov (Rudolf Dilong, Andrej Žarnov, Ján Okál, Ján L. Doránsky, Jozef G. Cincík, Ján J. Lach, František Hrušovský, Ernest Žatko-Bor, Imrich Kružliak, Pavol Hrtus Jurina a iní). Rozhľadný literárny a kultúrny historik Jozef Špetko sa na príslušnú látku pozrel kritickým okom v exilovom časopise Most.

Próza

Legendárny zbojnícky kapitán a opis jeho rodiska boli prozaicky prvý raz premietnuté do slovenskej literatúry v diele Pavla Beblavého Povest o hrdinovi a dobrodincovi ľudu z 18. storočia... Jánošík (1889).

Ešte predtým sa ale jánošíkovské inšpirácie objavili vo viacerých povestiach, ktoré vydal Pavol Dobšinský. Tematika neskôr zaujala Gustáva Maršalla-Petrovského (dvojdielny román Jánošík), Ferdinanda Dúbravského (Jánošík: Junák slobody), Jána Hrušovského (román Jánošík), Ema Bohúňa (Jánošíkov poklad, Dedičstvo Jánošíkovho pokladu), Juraja Váha (Jánošík na Tematíne), Štefana Gráfa (Jur Janošiak), Karola Čechotku (Jánošík: Jeho život a smrť), Vlastimila Milotu (Ja musím byť zbojník), Jána Okála (George Janosik: A Carpathian Saga), Milana Ferka (trojzväzkový román Jánošík), Margitu Figuli (Balada o Jurajovi Jánošíkovi), Ladislava Ťažkého (Jánošíkova slza), Hanu Zelinovú, Dominika Tatarku, Vladimíra Mináča, Petra Jaroša a ďalších.

Osobitnú kategóriu predstavujú **autori povestí** (Pavol Dobšinský, Jozef Čiger Hronský, Jozef Branek, Anton Habovštiak, Vladimír Plicka, Ľudovít Janota, Anton Marec, Blažej Belák, Jozef Tatár, Peter Mišák, Peter Vrlík, Igor Válek...). Etnograf Andrej Melicherčík vo svojich dielach zaradil jánošíkovskú tradíciu do širších dobových, interpretačných aj významových súvislostí.

Intenzívnu bádateľskú a širokospektrálnu prezentačnú činnosť vyvíjali mnohí archivári, historici, múzejníci, literárni vedci, slavisti, filmoví teoretici, kunsthistorici či publicisti – Jozef Kočíš, Viera Gašparíková, Ivan Rumanovský, Marián Klapita, Joanna Goszyńska, Ján Kamenistý, Anton Meško, Ivan Mrva, Vladimír Hanuliak, Ružena Antolová, Miloš Jesenský, Jakub Bielík, Martin Turóci, Karol Dzuriak, Miroslav Nemec, Peter Vítek, Peter Vrlík, Peter Cabada a iní.

Dráma

Príslušná látka rezonuje v rozmanitých obsahových línách a vrstvách v dramatickej spisbe Jonáša Záborského Michala Vrba-Skačanského, Pavla Socháňa, Jána Poroda, Márie Rázusovej-Martákovej, Jána Poničana, Ľubomíra Feldeka (Jánošík podľa Vivaldiho, Z dreva vyrezané), Stanislava Štepku (Jánošík), Milana Lasicu (Tri dni ma naháňali)... Spomenieme tiež bábkové divadlo, pre ktoré jánošíkovskú látku inscenačne transponovali Ružena Blahoutová-Pospíšilová, Ján Chlebík či Paľo Gejdoš.

Hry o Jánošíkovi boli donedávna v repertoári dvoch profesionálnych scén – Divadla Andreja Bagara v Nitre (veršovaná dráma M. Rázusovej-Martákovej) a Činoherného štúdia v Ústí nad Labem (dráma Jiřího Mahena). Ochoťnícke divadlo najviac využíva „jánošíkovské hry“ Ľubomíra Feldeka, rodáka zo Žiliny.

Veršovaná dráma Márie Rázusovej-Martákovej Jánošík vznikla v roku 1941. Povest o ľudovom hrdinovi autorka bravúrne preniesla z línie zbojníckej legendy do roviny historickej hry. Hlavný protagonista deja sa v celkovom stvárnení podobá všetkým rozorvaným hrdinom európskeho divadla 19. storočia. Prvýkrát bolo dielo uvedené roku 1942 v Slovenskom národnom divadle. „Strážcovia ideologickej čistoty“ Slovenského štátu ale inscenáciu hneď po premiére stopli, lebo v nej objavili nebezpečné buričské motívy... Divadlo Andreja Bagara v Nitre malo túto hru v repertoári od 28. apríla 2017 do 19. júna 2018. Známy režisér Rastislav Ballek drámu naštudoval ako intenzívne konceptuálne predstavenie, ktoré diváka provokuje k hľadaniu odpovedí na kľúčové morálne a politické otázky dneška. Vďaka jedinečnému štýlovému uchopeniu tak vznikla silná intelektuálna výpoveď o národnom fenoméne zvanom Jánošík.

Poľsko

Ako sme už uviedli na inom mieste, jánošíkovská legenda výrazne rezonuje aj v susednom Poľsku. Motívy zbojníckeho boja za sociálnu spravodlivosť a ľudskú slobodu nachádzame v tvorbe mnohých tamojších literátov (Ludwik Jejszner, Bogusz Zygmunt Stecziński, Kazimierz Przerwa Tetmajer, Jan Kasprzowicz, Stanisław Nędza-Kubiniec, Seweryn Goszczyński, K. T. Baranowie, L.

Wyrostek...). Slávny muzikál poľského skladateľa Ernesta Brylla Na skle maľované bol v repertoári Slovenského národného divadla takmer 30 rokov! Bezpochyby ide o divácky najúspešnejšie predstavenie v histórii domáceho divadelníctva. Koncom leta 2002 muzikál videlo aj preplnené hľadisko terchovského amfiteátra Nad bôrami.

Česko

V českom prostredí sa jánošíkovská tematika najviac objavovala v literárnych a kultúrnych periodikách (články Karla V. Prokopa, Františky Svobodovej-Goldmannovej a iných). Väčšiu pozornosť jej zo známejších tvorcov venovali prozaik Alois Jirásek a hlavne dramatik Jiří Mahen. Kapitulu o Terchovej a Jánošíkovi nájdeme v úspešnej knihe Stanislava Klímu Obrázky zo Slovenska (1911). Samostatné prozaické tituly o legendárnom zbojníckom kapitánovi v neskoršom období napísali Arnošt Caha, Václav Cibula, František Jura, Adolf Wenig a iní českí autori.

Literárne dielo **Jiřího Mahena** je žánrovo mimoriadne rozmanité. Úspech a slávu zožal za drámu v piatich dejstvách Jánošík. Vzniku hry predchádzali tvorcove časté túlačky malebnými slovenskými krajinami. Takmer vždy v ich rámci počul z úst ľudových rozprávačov rôzne legendy a povesti o Jánošíkovi a jeho „hôrnych chlapcoch“. Púťavé zbojnícke príbehy o rodákovi z Terchovej vtedy intenzívne kolovali medzi jednoduchými ľuďmi, pričom základné historické jadro bolo obaľované silnými vrstvami fantazijných prvkov. Mahenovi to však nerobilo nijaký problém. Nepreferoval faktografickú dôslednosť, oveľa viac mu záležalo na zobrazení Jánošíka ako mládenca revoltujúcej povahy, so silnými morálnymi zásadami, ktorý našiel odvalu čeliť nerovnému súboju s ozbrojenou mocou. Hra vznikala počas letných prázdnin roka 1909. Premiéru mala 30. septembra 1910 na doskách Národného divadla v Prahe. Obecenstvo bolo doslova vo vytržení. Inscenáciu s katarznou tematikou revolty a boja proti starým spoločenským poriadkom privítalo s neskrývaným nadšením. Rovnaká situácia sa zopakovala 21. decembra 1910 pri uvedení opusu v Brne. Neskôr bola úspešná hra preložená do nemčiny a naštudovaná v Berlíne.

Dráma Jánošík zohrala ešte pred založením spoločného štátu dôležitú úlohu vo vývoji česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti. Uviedli ju mnohé slovenské, moravské a české divadelné scény. Vďaka poslúžila ako literárna predloha pri nakrúcaní prvého (1921) a ešte väčšmi druhého celovečerného hraného filmu o Jánošíkovi (1935). Nateraz poslednou adaptáciou Mahenovho diela v českom milieue je inscenácia Činoherného štúdia v Ústí nad Labem (2007). Hoci išlo o netradičné spracovanie pôvodného textu, predsa len vychádzalo z rýdzo folklórnych motívov. Režisérka Natália Deáková invenčne uplatnila popri spevoch, tancoch či veľkých scénických obrazoch aj živú hudbu. Slovenská premiéra tohto zaujímavého predstavenia sa pred zrakmi niekoľkých stoviek vďačných divákov konala 31. júla 2008 v areáli pod zbojníkovou sochou v centre Terchovej – počas Jánošíkových dní venovaných 320. výročia narodenia ich patróna.

Po roku 2000

Slovenskí literárni tvorcovia neobchádzajú atraktívnu jánošíkovskú látku ani v novom miléniu. Potvrdzujú to knižné tituly Zuzany Križkovej & Margaréty Horváthovej (Juraj Jánošík: Rozprávania o zbojníckom kapitánovi, 2004), Evy Borušovičovej (Jánošík: Pravdivá história, 2009), Petra Vrlíka (Zbojnícke príbehy a povesti, 2015), Svetozára Olovřanta (Juraj Jánošík proti Dračímu rádu, 2018; Juraj Jánošík a parný chrám, 2020); Antona Marca (Jánošík, Jánošík...: Povesti o najslávnejšom zbojníkovi, 2019), Mariany Čengel Solčanskej (Jánošík, 2019), Petra Cabadaja (slovensko-anglická publikácia Symbolický

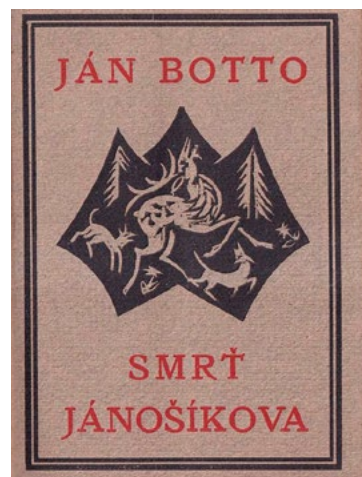

Jánošíkov dom v Terchovej, 2019)... Dôležitý vklad do odbornej reflexie témy priniesli monografie Joanny Goszczyńskiej Mýtus o Jánošíkovi vo folklóre a slovenskej literatúre 19. storočia (2003) a kolektívu autorov Juraj Jánošík: Veľká kniha o zbojníckom kapitánovi (2014), kniha Ruženy Antolovej Jánošík: Od skutočnosti k legende (2013), zborníky Mýty a skutočnosť zbojníctva na poľsko-slovenskom pohraničí v dejinách, literatúre a kultúre (2007) a Zbojníctvo na Slovensku (2014)...

Vklad Terchovcov

Isteže, jánošíkovská tradícia ovplyvnila tvorbu azda všetkých terchovských básnikov, literátov a publicistov (rodákov alebo ľudí, ktorí v obci dlhodobejšie žili). Univerzálna téma našla zrkadlenie v poézii Kolomana Kolomiho Geraldiniho, Jozefa Meška-Kvačka, Milana Moravčíka staršieho, Anastázie Janičíkovej, Kamila Muráňa, Václava Muchu, Petra Cabadaja a ďalších. Publicistov zastupujú Michal Vojtek, Anton Meško, Eugen Weiner, Milan Šaradin, Alica Bezáková, Jozef Šabo, Vladimíra Križo, Jozef Gargulák, František Mucha, Rudolf Patrnciak, Ján Miho mladší, Marián Zajac, Václav Bobáň, Vladimír Moravčík... Karol Jánošík písal povesti, uznávaná kulinárka Oľga Chudovská zas roky rokúce neúnavne propaguje tradičnú terchovskú kuchyňu a jej „jánošíkovsko-zbojnícke“ špeciality. Terchovské národné divadlo našťudovalo v réžii Vlada Šveca hru Pacho – podľa známej literárnej predlohy spisovateľa Petra Jaroša. Premiéra sa konala v júli 2021.

Peter Cabadaj
FOTOARCHÍV autor

Skupina Arzén má nový klip

Integrálnou súčasťou otváracieho programu jubilujúcich Jánošíkových dní, ktorý sa uskutoční v stredu 27. júla večer v rodnej osade legendárneho zbojníckeho kapitána, bude aj slávnostné uvedenie nového videoklipu skupiny Arzén s názvom Kamaráti... Autorku diela Janku Micháľkovú, ktorá vyrastala v Terchovej, sme požiadali o stručnú vizitku a bližšie ozrejenie jej konceptu i prístupu k realizácii klipu.

„Študovala som na Fakulte architektúry a dizajnu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave – odbor produktový dizajn. Momentálne v tomto štúdiu pokračujem na treťom stupni ako doktorandka. Zároveň od ukon-

čenia druhého vysokoškolského stupňa pracujem v Bratislave ako produktová dizajnérka. Už popri štúdiu som mala veľa vlastných aktivít a rôzne spolupráce, vďaka ktorým sa moje zameranie časom rozvetvilo do rôznych oblastí dizajnu (napríklad grafického či interiérového). Pred tromi rokmi som sa naplno začala venovať odevnému dizajnu. Založila som vlastnú značku MOUI, v rámci ktorej dizajnujem oblečenie pre deti aj dospelých.

Keď som mala pätnásť, dostala som svoj prvý fotoaparát; odvtedy sa fotografii venujem aktívne. Zaujímam sa o digitálnu aj analógovú fotografiu. Zobrazenie momentu na film je však pre mňa cennejšie, keďže atmosféru fotografie musíte zachytiť v danej chvíli, a nie pri úpravách v postprodukcii ako pri digitále. Fotografujem svadby, portréty, mám za sebou niekoľko spoluprác s online aj kamennými obchodmi.

Na základe mojich skúseností s vizuálnym umením som bola oslovená kapelou Arzén s ponukou natočiť klip k jej novému singlu Kamaráti... Spolupráca ma veľmi potešila, lebo som na hudbe tejto skupiny v podstate vyrastala. Spája ma s ňou však aj iná história. Kapela Arzén začínala na Panskej lúke, kde sú i moje korene. Vyprofilovala sa zo staršej skupiny, v ktorej bol jedným z členov aj môj ocino Pavol Michálek; v tej dobe hral na bicích, jeho brat Miroslav na gitare.

Príbeh klipu zhmothuje text skladby. Prebiehajú v ňom dve obrazové línie, ktoré sa navzájom prelínajú. Ústredná línia klipu sa odohráva v terchovskom exteriéri. Hlavná postava v ňom putuje a hľadá svojich kamarátov. Bočná, interiérová línia zobrazuje kapelu v jej skúšobni pri hraní novej skladby. Tieto dva obrazy sa na konci videoklipu spoja a vytvoria záver, ktorý vyzdvihne motív kamarátstva. Napriek tomu, že sa text skladby končí pochmúrne, mojím autorským zámerom bolo vyjadriť, že kapela stále pokračuje a má pred sebou ešte veľa bohatej tvorby” – uzatvára svoje rozprávanie Janka Micháľková.

PÚŤ

**VTÁČIKY SPIEVAJÚ
A JA SMUTNÝ, SÁM.
ODLIETAVAM NA JUH,
ANI NEVIEM KAM.**

**POVEDZTE MI, VTÁCI,
ČO JA ROBIŤ MÁM?
ČI KLAME MA TEN CIT,
ČI NA LÁSKU SPOMÍNAM?**

**ČI SA EŠTE VRÁTIM
Z TEJ PREDLHEJ CESTY?
ZA MIESTENKU PLATÍM
U BIELEJ NEVESTY.**

**SPOMIENKY SÚ KRUTÉ,
KEĎ NESPLNÍ SA SEN.
KEĎ SA RAZ NEVRÁTIM Z PÚTE
AKO ROZPRÁVKAR ANDERSEN.**

KAMIL MURÁŇ

OBEC TERCHOVÁ • MIESTNE KULTÚRNE STREDISKO V TERCHOVEJ
BISKUPSKÝ ÚRAD ŽILINA • FARSKÝ ÚRAD TERCHOVÁ
ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ • KRAJSKÉ KULTÚRNE STREDISKO V ŽILINE

CYRILOMETODSKÉ DNI

~8b89g9to3~98&8!~3~8p8

XXXIII. ročník

TERCHOVÁ 3. – 5. JÚL 2022

Program

• NEDEĽA 3.7.

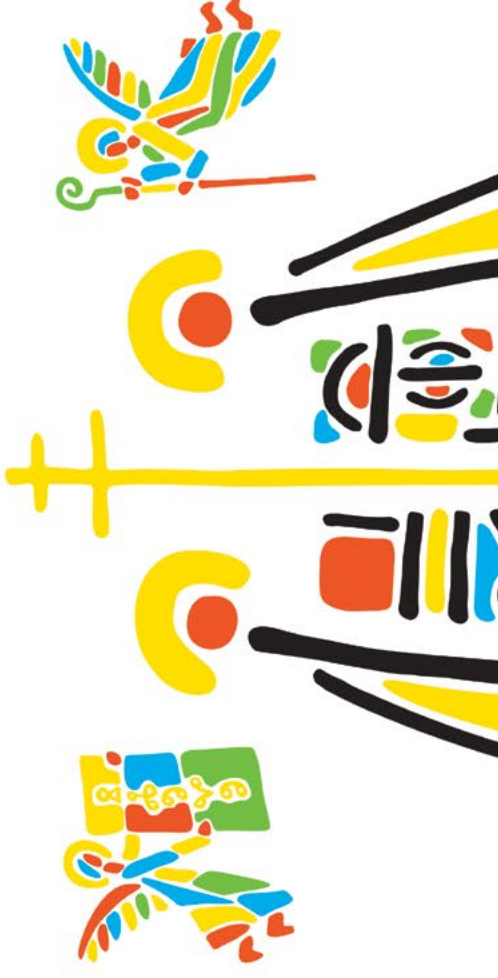
6.30 a 8.30 h

Diecézna svätýňa
svätých Cyrila a Metoda
SVÄTÉ OMŠE

hra na organe: Zuzana Patrníčaková

10.30 h

Diecézna svätýňa
svätých Cyrila a Metoda
LITURGIA SV. JÁNA

18.15 h

Diecézna svätýňa
svätých Cyrila a Metoda
SVÄTÁ OMŠA

hra na organe: Alexandra Ondrušová

19.30 h

Terchovská galéria umenia
(budova obecného úradu)
VAŠEN ZVANÁ FILM

Slávnostné uvedenie knihy Jožka Miča
účinkujú: Jožko Mičo a jeho hostia
scenár, réžia, moderovanie: Peter Cabadaj

• UTOROK 5.7.

ZLATOÚSTEHO

Gréckokatolícka svätá omša

spev: Chrysostomos – Gréckokatolícky
miešaný zbor pod vedením Martina Škovieru

14.00 – 15.30 h

Námestie Andreja Hlinku

MUZIKA NÁS SPÁJA

účinkujú: žiaci a učiteľia SZUŠ Akadémie
muzika, DFS Záhrivček, úspešní sólisti
zo súťaží

Réžia: Alexandra Ondrušová a Patrik Matuš

18.00 h

Diecézna svätýňa

svätých Cyrila a Metoda

SVÄTÁ OMŠA

hra a spev: zbor Kolená

• PONDELOK 4.7.

11.00 h

Terchovská galéria umenia

(budova obecného úradu)

JOZEF VYDRNÁK / VÝBER Z DIELA

Vernisáž výstavy

Maľba, kresba, grafika, kolorovaná plastika,
typografické diela reflektujúce cyrilo-metod-
skú tematiku a fenomén hlaholského písma
kurátor: PhDr. Marián Kvasnička

účinkujú: Chórus

• výstava potrvá do 24. 7. 2022

• sprístupnená na prehliadku

v pondelok – piatok od 9.00 – do 17.00

16.00 h

Vrch Oravcove

KRÍŽOVÁ CESTA NÁRODNÝCH

SVÁTCOV

09. VYDRNÁK 23-12

www.terchova.sk • www.terchova.fara.sk • www.cyrilometodskedni.sk

6.30 a 8.30 h

Diecézna svätýňa

svätých Cyrila a Metoda

SVÄTÉ OMŠE

hra na organe: Zuzana Patrnčíaková

10.30 h

Diecézna svätýňa

svätých Cyrila a Metoda – vrch Oravcove

PROCESIA VERIACICH

účinkujú: terchovský ľud,

Spojené muziky terchovské,

Dychová hudba Stranianska

zo Stránskeho

11.00 h

Vrch Oravcove

CYRILLO-METODSKÁ

SVÄTÁ OMŠA

celebruje: Mons. Tomáš Galis,

žilinský diecézny biskup

hra na organe: Janka Patrnčíaková

16.00 h

Diecézna svätýňa

svätých Cyrila a Metoda

GALAKONCERT

Pod záštitou predsedníčky Žilinského

samosprávneho kraja Eriky Jurinovej

účinkujú: Komorný orchester ZOE

Zuzana Ballánová, soprán

Adam Szendrei, husle

Žilinský miešaný zbor

Štefan Sedlický, dirigent

...

URBÁR TERCHOVÁ POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO
POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO CINGELOV A ONDRUŠOV
POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO RIEČNICA – HORNÁ TÍŽNA
ROLNÍCKE DRUŽSTVO TERCHOVÁ

JANOŠIKOVE DNI

60. ROČNÍK
MEDZINÁRODNÝ FOLKLORNÝ FESTIVAL

27.-31. júl 2022

OBEC TERCHOVÁ
OBEČ SPRÁVA V ŽILINE
ŽILINSKÝ SAMOSRÁDOK MESTO ŽILINA
KRAJSKÝ ENSEMBL LUDSKÝCH TRADÍČEK

STREDA 27. JÚL

20.00 h Jánošovia (rodná osada Juraja Jánošíka)

ČOŽE JE TO ŠEŠDESIATKA!

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE FESTIVALU SPOJENÉ S PREMETNUTÍM
FILMOVÉHO DOKUMENTU, DRAŽBOU HISTORICKEJ REPUKY JANOŠIKOVEJ ČIAPKY,

OHŇOVOU ŠOU A ZBOJNÍCKOU VATROU

ÚČINKUJÚ: TERCHOVSKÁ MUZIKA SOKOLIE zo Skalice, ARZEN (JARO GAŽO, PALO CABADAJ, IGOR KLEIN), VLADIMÍR MARUNA (spoluzakladateľ Jánošíkových dní), TOMÁŠ DIKOŠ, JANA MICHALKOVÁ, DUO KYSELI KRASTAFCI & VESELÁ OHŇOVÁ ŠOU

scenár, réžia, moderovanie: Peter Cabadaj

ŠTVRTOK 28. JÚL

17.30 h RIC Terchovec

LEGENDY

PROGRAM VENOVANÝ 60. ROČNÍKU FESTIVALU
ÚČINKUJÚ: ARZEN, JAN KAPPIEL-BULECKA (POĽSKO), PETER CABADAJ, VINCENT KRKOŠKA, JÁN MIHO, ZDENO HORECKÝ, FRANTIŠEK MUCHA, JANKA PATRŇČIAKOVÁ, MARTIN REPÁN &

16.15 – 17.15 h RIC Terchovec

LIDOVEC ZO SOLČIAN (MUŽSKÁ SPEVÁCKA SKUPINA)

garant: Rudolf Patrnčíak

17.00 h Areál pod sochou Juraja Jánošíka

NEBESKÁ MUZIKA

KONCERT WORLD MUSIC

18.30 h Areál pod sochou Juraja Jánošíka

ARZEN

KONCERT

20.00 – 20.25 h Amfiteáter Nad bôrami

„...NA PREDEK SOM BEŽEL“

USTANOVUJÚCI REKORD SPOLOČNE HRAJÚCICH TERCHOVSKÝCH PREDNÍKOV

garant: Alojz Mucha

20.30 h Amfiteáter Nad bôrami

„...HRAJŽE MI MUZIČKA, PEKNÉ JE TO“

16.30 – 19.00 h RIC Terchovec

DSFS ZÁRIVČEK & LH ZÁRIVÁ

LH DSFS VIENOK

OPRAŠENÉ KRPOCE - FOLKLÓRNI NÁŠENCI ZO ŽILNY

FS MAGURÁK & DSFS MAGURÁČIK

DSFS RADOŠŤ

garant: Rudolf Patrnčíak

20.30 h Amfiteáter Nad bôrami

ČI ZHORA, ČI ZDOLA...

MEDZINÁRODNÝ GALAPROGRAM

ÚČINKUJÚ: HELIGONKARI SZUS AKADEMIA MUZIKA TERCHOVÁ A HELIGONKOVEJ AKADEMIE, ZAKARPATSKÝ LUDOVÝ SUBOR (UKRAJINA), DIEVCENSKÁ KAPELA DEVANY,

folklórne súbory JAGAR (ČESKO), RUTHENIA (SLOVENSKO), KALÁSCIMA (ITALIA),

MUZIKANTSKA ZLATÁ DIELŇA, TERCHOVSKÝ LUDOVÝ ORCHESTER A ZBOR (symbolická)

moderátor: Roman Bomboš - scenár, réžia: Vladimír Moravčík

DUO KYSELI KRASTAFCI & VESELÁ OHŇOVÁ ŠOU

23.30 – 04.00 h RIC Terchovec

NOC PRI MUZIKE

účinkujú: 71 ATĚ HUSI E & PARTIA OD ŽILNY INVENT: Andrej Dostál

TERCHOVSKÁ MUZIKA, SĽUK, SPOJENIE MUZIKY TERCHOVSKÉ, TAZKA MUZIKA, KONFERENCIÁ: Gabriela Tomajková scenár, režia: Juraj Hamar garant: Rudolf Patrnčíak

21.00 h Amfiteáter Nad bórmi
JOZEF GREGOR TAJOVSKÝ: **STATKY-ZMÄTKY**
PREDSTAVENIE TERCHOVSKÉHO NÁRODNÉHO DIVADLA
účinkujú: MARTIN NOVÁK, ANNA BOBÁNOVÁ, VLADIMÍR MARUNA,
MÁRIA BUKOVINSKÁ, VERONIKA HAJASOVÁ, JAROSLAV ONDRUŠ,
MARTINA GERSCHOVÁ, PETER LAURENČÍK, SONA ZICHOVÁ,
VLADIMÍR ŠVEC, SAMUEL LAURENČÍK
dramaturgia: Bibiana Janšová scéna, svetlá: David Švec
zvukový mix: Vratislav Polanecký režia: Vlado Švec

22.30 h Amfiteáter Nad bórmi
VUS ONDRÁŠ (ČESKO) & SĽUK
SPOLOČNÉ VYSTUPENIE
garant: Rudolf Patrnčíak

PIATOK 29. JÚL

POĎME SPOLU SPIEVAŤ 3
PREZENTÁCIA PROJEKTU „HRAJÚCICH“ AUTOBUSOVÝCH ZASTÁVOK

10.00 h Repáňová (Struháreň)
účinkujú: MARTIN DIKOS & REPÁŇOVSKÁ MUZIKA

10.00 h Nový dvor (pod Bobotami, Vrátna)
účinkujú: ALOJZ MUCHA & LH DIKOŠOVCI

10.00 h Vyšný koniec (ústredie)
účinkujú: PETER CABADAJ & LH BIELKOVCI

11.00 h Penská lúka (Struháreň)
účinkujú: MARTIN DIKOS & REPÁŇOVSKÁ MUZIKA

11.00 h Štefanová (konečná)
účinkujú: ALOJZ MUCHA & LH DIKOŠOVCI

11.00 h Autobusové nástupište (ústredie)
účinkujú: PETER CABADAJ & LH BIELKOVCI

13.00 h RIC Terchovec

KOSTÝMOVÁ VÝPRAVA V TELEVÍZNYCH FILMOCH A INSCENÁCIÁCH

VERNISÁŽ VYSTAVY ZO ZBIEROK ŠATNICE MATICE SLOVENSKEJ
VENOVANÉ 60. VÝROČIU NAKRÚTENIA DVOJDIELNEHO FILMU JANOŠIK REŽISÉRA PALA BIELKA
kurátorka: Alena Hrušková hudobný hosť: LH DIKOŠOVCI
scenár, režia, moderovanie: Peter CabadaJ

14.00 h RIC Terchovec

SĽUK: GAŠPARKO

TANEČNÁ VESELOHRA PRE DETI OD 4 DO 9 ROKOV
choreografia: Ján Blaho hudba: Stanislav Paluch námet, scenár, režia: Juraj Hamar

15.15 – 16.00 h RIC Terchovec

TANEČNÝ DOM PRE DETI

lektor: KAF Hojana

15.00 h Kultúrny dom A. Hlinku

KEĎ SA POVIE FERO MUCHA...

VERNISÁŽ VYSTAVY A PREMIETNUTIE FILMU PRI PRÍLEŽITOSTI
75. VÝROČIA TVORCOVHO NARODENIA
účinkujú: ANNA DAVIDKOVÁ & ZUZANA PATRNČIAKOVÁ
scenár a režia filmu: Slavomír Chmela (nedožil diváckosť) vstupné slovo: Peter CabadaJ

15.00 h Mariánske námestie v Žiline

ŽIVÁ POZVÁNKA DO TERCHOVEJ

VYSTUPENIE FOLKLORNEHO SUBORU ROZSUŤEC
garant: Mesto Žilina

TERCHOVSKÝ GALAPROGRAM
účinkujú: terchovské muziky TERCHOVÁ, SOKOLIE, HÁSTRLE, VRŠANSKÁ MUZIKA, REPANOVCI, BLANCIAR, VUTJEKOVCI, Z DOLNIAKOV, TAZKA MUZIKA, ľudové hudby JASMINKY VALLOVCI, BIELKOVCI, BRATOV BALVOŇOVCOV, SPOD SOKOLIA, JANA RYBÁRA, ŽENY SPOD ROZSUŤCA, SESTRY OPÁLKOVÉ, TERCHOVSKÉ ŽENČKY & TERCHOVSKÍ DOCHODCI, folklórne súbory CHOTÁR, ROZSUŤEC, MALÝ ROZSUŤEC PO 50 ROKOCH, SENIOR ROZSUŤEC, JASMINKA VALLOVÁ, MARTIN REPAN, ZUZKA PATRNČIAKOVÁ, MARTOŠOVCI konferenciárka: Lucia Langová scenár, režia: Vincent Krkoška

K.U.M.Š.T

23.30 – 03.00 h RIC Terchovec

NOC S TERCHOVSKOU MUZIKOU

garant: Jakub Paška

SOBOTA 30. JÚL

10.00 h Terchovska galéria umenia

ZDENO HORECKÝ: ŽIVOT S KRAJINOU (VÝBER Z TVORBY 1956 – 2022)

VERNISÁŽ VYSTAVY NAJSTARŠIEHO SLOVENSKEHO VÝTVARNÍKA
SPOJENÁ S PREMIETNUTÍM DOKUMENTARNEHO FILMU
hudobný hosť: TAZKA MUZIKA z Terchovej kurátorka vystavy: Darina Arce

10.00 – 12.00 h RIC Terchovec

DFS & FS DUBRAVČEK

HELIGONKÁRI JARKY JELINKOVCI

LH PARTA zo Strčňa

TERCHOVSKÁ MUZIKA SOKOLIE zo Skalice

10.00 – 13.00 h Kultúrny dom A. Hlinku

MUZIKANTSKÁ ZLATÁ DIELŇA

KURZY INSTRUMENTÁLNEJ HUDBY

garanti: Andrej Dostál, Vladimír Moravčík

12.00 h Amfiteáter Nad bórmi

„JAKO ZME SA NAUČILI, TAK ZME AJ UROBELI...“

PROGRAM DETSKÝCH FOLKLÓRNYCH SÚBOROV A SÓLISTOV ZO ŽILINSKEHO KRAJA
účinkujú: detské folklórne súbory STAVBARIK zo Žiliny, DUMBIER z Liptovského Mikuláša, MALÝ LYSEEC z Belej-Dulic, folklórna skupina BUKOVINKA z Turzovky, GORALSKÁ MUZIKA BRATOV BRNUŠÁKOVCOV zo Suchej Hory
garant: Krajské kultúrne stredisko v Žiline

13.45 h Amfiteáter Nad bórmi

SENIORI X.

JUBILEJNÝ PROGRAM SLOVENSÝCH SENIORSÝCH FOLKLÓRNYCH SÚBOROV A SKUPÍN
účinkujú: seniorské družby z Terčňa, folklórne súbory KARPATANIN z Prešova, KOPA z Myjavy, STARISAN z Prešova, VAGONAR – stará škola z Popradu, VRŠATEC SENIOR z Dubnice nad Váhom, folklórny súbor MAGURAK & detský folklórny súbor MAGURÁČIK z Kežmarku, KUBÁNKOV SEN, NA FURT z Bratislavy, folklórny klub OMLADINA z Košíc, múzejské spoločné skupiny HAJČIEK z Chrenova-Brusna, HNOJNANE z Michaloviec, IMRO ORAVEC z Košíc a ďalší
recitácia: Ida Rapalčová námet, scenár, režia, moderovanie: Alojz Spaček
asistent realizácie: Nada Čermáková & vedúci súborov

15.00 h Kultúrny dom A. Hlinku

ORGANISTA VINCO PATRNČIAK

PREMIETNUTIE FILMOVÉHO DOKUMENTU PRI PRÍLEŽITOSTI 100. JUBILEA NARODENIA
scenár a režia filmu: Milan Kosec

DOBRÁ NOVINA, ŠŤASTNÁ HODINA

PREMIETNUTIE FILMOVÉHO DOKUMENTU PRI PRÍLEŽITOSTI NEDOŽITEJ OSEMDESATKY
JEHO SCENARISTU A REŽISERA VLADA ONDRUŠA
vstupné slovo: Peter CabadaJ

NEDĽA 31. JÚL

8.30 h Kostol sv. Cyrila a Metoda

SVÄTÁ OMŠA ZA NOSITELOV ĽUDOVÝCH TRADIÍ

celebruje: páter Pavol Hudák, SVD
slávnostný kazateľ: páter Leos Ryška, SDB
hra na organe: Janka Patrnčíaková
účinkujú: CHORUS & SPOJENIE MUZIKY TERCHOVSKÉ

10.00 h Areál pred obecným úradom

„A VERU POŠIBAJ KONÍČKA VE VOZE...“

55. KONSÝ VOZOVÝ SPRIEVOD
asistent realizácie: Jaroslav Lysičan scenár, režia: Ján Miho

11.00 – 12.00 h Areál pod sochou Juraja Jánošíka

KALÁSCIMA (ITALANSKO)

ZAKARPATSKÝ ĽUDOVÝ SÚBOR (UKRAJINA)

garant: Vladimír Moravčík

12.30 h Areál pod sochou Juraja Jánošíka

„KONÍČEK SIVASTÝ, PRENES MA CEZ MOSTY...“

PREDSTAVOVANIE FURMANOV A MUZIK
scenár, režia: Ján Miho

14.30 h Amfiteáter Nad bórmi

VARIÁCIE SILNEJ TRADIÍCIE

ALEBO JANOŠÍKOVSKÁ TRADÍCIA V REPREZENTATÍVNOM ZOZNAME
NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČTVA SLOVENSKA
ZÁVEREČNÝ GALAPROGRAM POD ZÁSTITOU PREDSESDNÝKY
ŽILINSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ERIKY JURINOVEJ

účinkujú: BOBÁŇOVCI – terchovský orchester ľudových nástrojov,
folklórne súbory ROVNAN z Veľkého Rovného, JANOŠÍK zo Svitu,
ženská spevácka skupina ČRIEPKY z Ružomberka, LH folklórneho súboru JANOŠÍK z Partizánskeho,
GOROL MUŽIČKA zo Skalického, MILAN ROOB z Martina, KAF HOJANA zo Žiliny
moderátorka: Marcela Čížová scenár, režia: Peter CabadaJ
garant: Krajské kultúrne stredisko v Žiline

V prípade krajne nepriaznivého počasia budú exteriérové programy presunuté do RIC Terchovec

15. JÚL – 29. AUGUST Makovického dom v Žiline

ORNAMENT VYSTAVA

garant: Krajské kultúrne stredisko v Žiline
(otvorenie 14. 7.)

SOBOTA 30. JÚL

9.00 – 17.00 h Vysunutá expozícia Považského múzea v Terchovej

ZBOJNÍCKYM CHODNÍČKOM

garant: Považské múzeum v Žiline

10.00 h foyer Terchovskej galérie umenia

STOROČNICA VZNIKU SLOVENSKEJ KINEMATOGRAFIE

SPRISHLUPENIE PANELOVEJ VYSTAVY

garant: Peter CabadaJ

10.00 – 16.00 h pod sochou Juraja Jánošíka

REMESELNÉ DIELNE

garant: Krajské kultúrne stredisko v Žiline

GENERÁLNY PARTNER HLAVNÍ PARTNERI MEDIÁLNI PARTNERI PARTNERI TV PRENOSU

Stanislav Mihalčatín

**folklorista, muzikant,
spevák (narodený
15. januára 1942
v Terchovej)**

Od konca roku 2005 uverejňujeme na stránkach obecných novín stručné medailóny výrazných postáv Terchovej. Pri ich publikovaní uplatňujeme princíp časového hľadiska – od 17. storočia dodnes. Deväťdesiatou osobnosťou v rámci nášho dlhodobého seriálu je Stanislav Mihalčatín. Autorovi textu pri zabezpečovaní podkladových materiálov ochotne pomohol Vincent Krkoška, za čo mu vyslovujeme veľké poďakovanie.

Radíme ho do silného generačného okruhu všestranne nadaných terchovských folkloristov, ktorí prišli na tento svet v priebehu štyridsiatych rokov minulého storočia (Viliam Meško, Jozef Miho, František Garel, František Mucha, Martin Rusnák, Ján Vojtek, Ján Miho, Šebo Romančík a iní).

Svetlo sveta uzrel ako tretie dieťa v rodine Jozefa Mihalčatina a Magdalény, rodenej Žiakovej. Vyrastal so staršími súrodencami – sestrou Helenou a bratom Ladislavom. Keď si otec zadovážil terchovskú basičku, začal hrať v muzike na Vyšných Kamencoch s bratmi Jánom a Michalom Vlkovcami. Vtedy ako dieťa Stano prvý raz prišiel do kontaktu s hrou na base, ktorá ho mimoriadne zaujala. Keďže to bol doma jediný hudobný nástroj, začal sa na ňom učiť hrať vedno s bratom Ladislavom. Neskôr otec kúpil na Vianoce ako darček pod stromček heligónku, a tak mohli bratia muzicírovať spolu. Sestra Helena nehrávala, nespievala, ale vydala sa za Jána Vráblika, chýrneho muzikanta,

skladateľa a speváka terchovských piesní s rôznou tematikou.

Základnú školu navštevoval Stanislav Mihalčatín na Nižných Kamencoch a v Terchovej. Hneď po jej ukončení odišiel pracovať na veľkostatok (majer) do Čiech. Potom robil v Tatra nábytku v Martine, kde bol zamestnaný aj po skončení základnej vojenskej služby. Následne, až do odchodu na dôchodok, pracoval v žilinskom podniku Váhostav.

Čoskoro po jeho návrate z predĺženej základnej vojenskej služby (trvala 26 mesiacov), keď už starší súrodenec Ladislav a Vilo Meško boli v SLUK-u, vzniklo jedinečné hudobné zoskupenie bratov Meškovcov (Vilo a Tomáš) a Mihalčatínovcov (Ladislav a Stanislav). S touto partiou hrával od samého začiatku; po smrti Tomáša Meška príležitostne vystupovali ako muzika v trojke. Najväčšie úspechy v začiatkoch svojho pôsobenia dosiahli v legendárnom bratislavskom V-klube (Véčko). Spolu absolvovali množstvo festivalov, rôznych folklórnych a iných podujatí v celom vtedajšom Československu. Bezpochyby najradšej účinkovali na Jánošíkových dňoch v rodnej Terchovej. Hrali a spievali aj pre krajanov žijúcich v Spojených štátoch amerických a Kanade, kde zožali ohromný úspech (1987). Terchovská muzika, ktorá je už dnes zapísaná v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO, sa tak vďaka nim dostala prvýkrát za „veľkú mláku“. Mimochodom, bratia Ladislav (Vlado) a Stanislav Mihalčatínovci a Vilo Meško sú aktuálne najstaršími žijúcimi terchovskými muzikantmi...

Príležitostne, či už ako basiar alebo heligonkár, hrával Stanislav Mihalčatín aj s inými terchovskými hudobníkmi a muzikantskými zoskupeniami – a to nielen doma na Slovensku, ale i v zahraničí. Napríklad s Jánom Míhom účinkovali v Rumunsku, s Františkom Garelom, Šebom Romančíkom a žilinským folklórnym súborom Stavbár v Bulharsku, s terchovskými muzikantmi v Poľsku a inde. Samozrejme, nemohol chýbať pri vytvorení slovenského rekordu a získaní certifikátu ohľadne najväčšieho počtu spoločne hrajúcich heligonkárov (2016). Pripomenieme, že medzi 227 účastníkmi bol Stanislav Mihalčatín najstarším muzikantom (mal 74 rokov). Vytvorenie uvedeného rekordu bolo programovou súčasťou 54. ročníka Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej.

Stanislav Mihalčatín bol tiež súčasťou prvej zostavy Terchovskej muziky spod Sokolia. Dodnes pri rôznych príležitostiach (najmä rodinného charakteru) veľmi rád hráva na obľúbenej heligónke. Začiatkom roka oslávil ťažko uveriteľné významné životné jubileum – osemdesiatiny. Hoci s istým oneskorením, ale o to srdečnejšie mu do ďalších liet vinšujeme pevné zdravie, trvalé rodinné šťastie, neutíchajúci životný elán a čo najviac muzikantských vystúpení. Ad multos annos, vzácny náš jubilant a priateľ Stano Mihalčatín!

Literatúra: Krkoška, Vincent. Životopis Stanislava Mihalčatina. Rukopis, 2022.

Sprava: Stano Mihalčatín, Jano Mího, Vilo Meško, Tomáš Meško, Vlado Mihalčatín (začiatok 80. rokov)

Peter Cabadaj

FOTOARCHÍV Stanislav Mihalčatín

Vítazmi celoslovenských súťaží sú aj konzervatoristi z Terchovej

Mladí terchovskí interpreti navštevujúci stredné umelecké školy sa nestratili. Zo súťaže študentov konzervatórií Slovenskej republiky si všetci odniesli ocenenia, a tak dôstojne reprezentovali nielen svoje školy, ale i náš Žilinský kraj. V tomto kontexte stále platí, že pod Rozsutcom sa kontinuálne rodia osobnosti, ktoré majú svetu čo ponúknuť, či už v oblasti umenia, ale i športu, vedy...

Po dvojročnej prestávke spôsobenej protipandemicnými opatreniami sa opäť rozbiehajú kultúrne a umelecké podujatia. Medzi také patria aj súťaže študentov slovenských konzervatórií. Ich poslaním je pravidelná konfrontácia výsledkov umeleckého rastu študentov, rozvíjanie ich tvorivej činnosti, ako aj príprava na úspešnú reprezentáciu na medzinárodných súťažiach. Súťaže sa usporadúvajú v dvojročných cykloch, systém je trojkolový. Prvým „regionálnym“ kolom sú prehrávky na jednotlivých konzervatóriách, kde sa z množstva študentov vyberajú reprezentanti školy a ich náhradníci. Už tu musíme poznamenať, že nie všetci sa ho zúčastňujú, nakoľko je potrebné pripraviť si rozsiahly repertoár z rôznych štýlových období. Ďalšie dve „celoštátne“ kolá už prebiehajú v rámci samotnej súťaže. Šesťčlenná porota si vyberie z najlepších výkonov v prvom kole súťažiacich, ktorí dostanú možnosť predviesť

svoj ďalší naštudovaný repertoár vo finále. Konzervatóriá sú 6-ročné školy, preto bývajú súťažné kategórie rozdelené podľa ročníkov na dve: prvá kategória (ročníky 1. až 3.); druhá kategória (ročníky 4. až 6).

Dňa 14. apríla 2022 sa na Konzervatóriu Timonova 2 v Košiciach konala množstvom aj kvalitou silno obsadená súťaž v hre na husliach. V našej obci máme aktuálne troch konzervatoristov vzdelávajúcich sa v tomto odbore. Súťaže sa zúčastnil Vladimír Moravčík

Zľava: Vladimír Moravčík ml., Michal Tlacháč, Anton Williger

ml., študent 4. ročníka z triedy prof. F. Töröka v Bratislave. Podarilo sa mu získať 3. miesto v druhej kategórii v hre na husliach (prvé miesto nebolo udelené). V uvedenej kategórii sa zúčastnilo celkovo 18 súťažiacich.

Vo štvrtok 7. apríla 2022 prebiehala taktiež v Košiciach, ale na Konzervatóriu J. Adamoviča, Exnárova 8, súťaž v hre na viole, violončele a kontrabase. Úspechom je už len skutočnosť, že aktuálne každý z týchto „nedostatkových“ nástrojov má u nás v Jánošíkovom kraji svojho zástupcu z radov študentov pripravujúcich sa na svoju profesionálnu dráhu. Dvaja z nich sa zúčastnili celoštátnych kôl súťaže. Michal Tlacháč z triedy prof. M. Balogu v Žiline zvíťazil v II. kategórii v hre na violu (druhé miesto nebolo udelené). Kontrabasista Anton Williger ml. z triedy prof. R. Šípkovej zvíťazil v II. kategórii v hre na kontrabas (druhé miesto nebolo udelené). Oba spomínaní žiaci predtým navštívili SZUŠ Akadémiu muzika v Terchovej, kde sa im venovali páni učitelia Vladimír Moravčík st. a Andrej Dostál. Napriek štúdiu v rôznych mestách chlapci pokračujú v spoločnom muzicovaní v kapele Zbojband. Ide o multižánrové sláčikové trio, ktorého členovia usilovnou prácou a talentom „rozdávajú“ získané vzácne hudobné bohatstvo svojim poslucháčom. Vznik SZUŠ priamo v Terchovej (2017) sa pozitívne

prejavil v podobe historicky najväčšieho počtu „našich“ žiakov na konzervatóriách. V školskom roku 2021/22 je to spolu sedem študentov, pre nadchádzajúci rok sú prijatí ďalší dvaja na spev a tanec.

Naším mladým umelcom srdečne gratulujeme a ďakujeme za dôstojnú reprezentáciu. Veríme, že vďaka ústupu pandémie si ich budeme môcť častejšie vypočuť aj na domácej pôde. Talentovaným interpretom prajeme silu vytrvať v zvolenom náročnom poslaní. Nech ich umenie robí radosť tak samotným hudobníkom, ako aj poslucháčom.

SZUŠ Akadémia muzika
FOTO Vladimír Moravčík st.

Hra na ľudové nástroje pod Rozsutcom

Hra na ľudové nástroje má v kraji Jánošíka silné zázemie. Aj SZUŠ Akadémia muzika má tento odbor početne zastúpený – a s výbornými výsledkami. V poslednom období je hra na heligónku veľmi populárna. Po víťazovi šou Zem spieva Martinovi Repáňovi sa hlásia o slovo aj ďalšie mladé talenty.

Detská ľudová hudba Zázrivček a Andrej Matúš

Heligonkári SZUŠ Akadémia muzika

Heligonkári zo SZUŠ Akadémia muzika sú pravidelnou ozdobou terchovských podujatí. Najviac v médiách zarezovalo prekonanie rekordu, keď si na jednom pódiu v rámci festivalu Jánošíkove dni zahrlo spolu viac ako 305 heligonkárov. Aj z podujatí mimo obce nám žiaci nosia pekné výsledky a ocenenia.

V apríli 2022 sa konal XI. ročník súťaže Hudobná Biela Orava 2022. Martin Rehtorík sa v jej rámci umiestnil v zlatom pásme v II. kategórii; Kristián Kasák získal rovnako zlaté pásmo, ale v IV. kategórii; Linda Romančíková skončila v peknom striebornom pásme v V. kategórii. O bronzové pásmo sa podelili Nina Holúbková a Marek Dikoš – rovnako v V. kategórii. Menovaní žiaci navštevovali heligónkovú triedu pani učiteľky Alexandry Ondrušovej. Z heligónkovej triedy Andreja Trnku, v elokovanom pracovisku SZUŠ v susednej obci Zázrivá, si získal porotu v krajskom kole súťaže hudobného folklóru Andrej Matúš. Ten ako instrumentalista v hre na heligónku získal zlaté pásmo s priamym postupom na celoštátnu súťaž vo Východnej. V rovnakej súťaži obsadila detská ľudová hudba Zázrivček pod vedením pána učiteľa Vladimíra Moravčíka st. bronzové pásmo.

TEXT a FOTO SZUŠ Akadémia muzika

Úspešná výučba spevu v Terchovej

Spev a Terchová patria k sebe. Popri ľudových „samorastoch“ nám vyrastajú aj interpreti pod dohľadom skúsených pedagógov hlasovej výchovy a spevu. Ďalšia generácia sa hlási o slovo kvalitnými umeleckými výkonmi, čo potvrdzujú výborné umiestnenia na speváckych súťažiach.

Dňa 8. apríla 2022 sa konal v Žiline 7. ročník *Medzinárodnej speváckej súťaže Rudolfa Petraka*. Za SZUŠ Akadémie muzika sa na jej zúčastnili dvaja žiaci. Andrej Tichý získal v I.A kategórii tretie miesto, Matúš Patrnčíak vyhral I.B kategóriu.

V Banskej Štiavnici sa 26. apríla 2022 uskutočnila celoslovenská spevácka súťaž *Duchovný a umelecký odkaz Banskostiavnicej kalvárie 2022*. Zúčastnila sa na nej Adriána Šimková, ktorá v IV. kategórii obsadila prvé miesto v zlatom pásme.

Vo Zvolene sa 29. apríla 2022 konala celoslovenská online spevácka súťaž *Pink Song 2022*. Žiaci SZUŠ Akadémie muzika súťažili v odbore klasický spev. Andrej Tichý obsadil strieborné pásmo v kategórii 2A, Matúš Patrnčíak strieborné pásmo v kategórii 3A. Nina Straňanová sa umiestnila v bronzovom pásme v rámci kategórie 4A, Adriána Šimková vyhrala zlaté pásmo v kategórii 5A.

V Kysuckom Novom Meste sa 25. mája 2022 uskutočnil XXV. ročník speváckej súťaže *Vokálna jar*. Súťažilo sa v kategórii sólový spev. Andrej Tichý získal zlaté pásmo, Matúš Patrnčíak strieborné pásmo – obaja v II. kategórii. Nina Straňanová sa umiestnila v zlatom pásme v IV. kategórii, Adriána Šimková získala zlaté pásmo v V. kategórii. Uvedení žiaci sú zo Súkromnej základnej umeleckej školy Akadémie muzika Terchová, zo speváckej triedy pani učiteľky Anny Mornárovovej, DiS. art.; klavírna spolupráca Ing. Jeleny Holá.

Dobré meno SZUŠ je známe aj mimo našej obce, o čom svedčia viacerí žiaci, ktorí dochádzajú do Terchovej za svojimi pedagógmi i zo vzdialenejších lokalít.

TEXT a FOTO SZUŠ Akadémie muzika

Zľava: Andrej Tichý, pani učiteľka Anna Mornárová, DiS. art., Matúš Patrnčíak

Zľava: Adriána Šimková, Andrej Tichý, pani učiteľka Anna Mornárová, DiS. art., Matúš Patrnčíak, Nina Straňanová

Slávik Slovenska 2022

Dňa 12. mája 2022 sa uskutočnilo okresné kolo speváckej súťaže v interpretácii slovenskej ľudovej piesne s názvom *SLÁVIK SLOVENSKA 2022*. ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová v koncertnej sále ZUŠ F. Špániho Žilina-Vlčince reprezentovali víťazi školského kola. SIMONA KRIŠTOFÍKOVÁ (III.C) – 1. miesto v I. kategórii, postup do krajského kola ADAM MEŠKO (VI.B) – 2. miesto v II. kategórii KRISTÍNA REPÁNOVÁ (VIII.C) – 3. miesto v III. kategórii Na klavíri všetkých súťažiacich sprevádzala pedagogička Mgr. Zuzana Patrnčíaková. Krajské kolo súťaže sa konalo 30. mája 2022 v priestoroch Radnice mesta Žilina. Simona Krištofiková v ňom získala Čestné uznanie.

Simona Krištofiková z Terchovej s korepetitorkou pedagogičkou Mgr. Zuzanou Patrnčíakovou

-red-

FOTOARCHÍV Katarína Krištofiková

The Run Slovakia aj cez Terchovú

Aj tento rok viedla trasa najdlhšieho štafetového behu na Slovensku cez Terchovú. V našej obci bola 11. júna 2022 i méta na štafetové odovzdávky súťažiacich tímov. Spomínaný beh je celonárodným športovým podujatím amatérskych bežcov, ktorí bežia naprieč Slovenskom z Košíc do Bratislavy. Tohtoročnými víťazmi sa stalo družstvo s príznačným názvom Utrhnuté vagóny. Trasu dlhú 524 kilometrov zabehli víťazi za 38 hodín 31 minút a 28 sekúnd. Nielen víťazom, ale všetkým, ktorí dobehli, gratulujeme.

-zaj-

Od Tatier k Dunaju na bicykli aj napriek skleróze multiplex

Už po ôsmy raz sa pacienti s diagnózou skleróza multiplex a ich sympatizanti vydali na cyklojazdu Od Tatier k Dunaju. Za 5 dní prešli zo Štrbského Pleša cez Zuberec, Terchovú, Žilinu, Trenčín, Trnavu do Bratislavy 430 km naprieč Slovenskom a zastavili sa na 13 miestach. Nechýbala medzi nimi ani Terchová, do ktorej táto charitatívna akcia zavítala 25. mája 2022 počas druhej etapy zo Zuberca do Žiliny. Pred obecným úradom čakalo na účastníkov privítanie, malé pohostenie, občerstvenie i pesničky v podaní heligonkárov Kristiána Kasáka a Martina Rechteríka. Autorka nápadu a realizátorka všetkých doterajších ročníkov pani Jaroslava Valčeková nám k podujatiu povedala viac: „Som vďačná, že nám pomáhajú mnohí dobrovoľníci, firmy i organizácie dostať do povedomia túto charitatívnu akciu, aby sa pacienti s diagnózou skleróza multiplex mohli úspešne a efektívne liečiť. Niektorí účastníci prejdú len jednu etapu, väčšina je však atmosférou tak pohltená, že zdolajú celú trasu, i keď to vopred odmietali. Ďakujeme aj Terchovej za milé prijatie, určite sa nevidíme naposledy“ – s úsmevom dodala Jaroslava Valčeková, ktorá je zároveň predsedníčkou občianskeho združenia pacientov so sklerózou multiplex.

-zaj-
FOTO František Mucha

Relácia RTVS Dedovizeň 2x z Terchovej

Náš kraj je už mnoho decénií prezentovaný aj zvedavou optikou rôznych médií. Našťastie, väčšinou v dobrom, pretože Terchová má čo ponúknuť – čulý kultúrny a umelecký život, ale i športové a spoločenské dianie na javisku krásnej fatranskej prírody. V utorok 15. marca 2022 k nám opäť zavítal televízny štáb, aby tentokrát sprostredkoval divákovi miestne kulinárske tradície v podaní členov dvoch terchovských muzík.

polievku. Ide o zaujímavý recept, pričom kľúčovú ingredienciu predstavuje bryndza. Kapela je známa tým, že popri ľudovej terchovskej muzike hrá a spieva aj vlastnú tvorbu v štýle world music. Našťastie, pod Rozsutcom je také množstvo ľudového piesňového repertoáru, že ako možno jediná kapela na svete si v tomto žánri vystačí iba z inšpiráciami z rodnej obce... Relácia mala premiéru vo štvrtok 5. mája 2022 o 13.50 h na televíznej Jednotke.

Históriu ľudovej hudby v Terchovej predstavili tí najpovolanejší – členovia Ťažkej muziky. Popri varení skvelého baranieho gulášu porozprávali o tradícii bačovstva a archaických škatuľových nástrojoch. Ťažká muzika je najstaršou aktívnou kapelou v Terchovej. Uchováva a šíri pôvodnú ľudovú hudobnú kultúru v tej najstaršej podobe – originálne a neopakovateľne. Epizóda mala premiéru vo štvrtok 26. mája 2022 o 13.50 h na televíznej Jednotke.

Dedovizeň je názov cyklu, ktorý prináša pohľad na život Slovákov žijúcich v zahraničí, a život menšín na Slovensku. Cyklus vyrába Rozhlas a televízia Slovenska v spolupráci s Cassovia Media, s.r.o. Úspešný formát dostal nedávno podtitul *Všetky chute Slovenska* a rozšíril sa aj o pohľad do kuchyne hudobno-nárečových oblastí Slovenska. Moderným a atraktívnym spôsobom sa tak cez zážitky a rozprávanie domácich osobností, popri varení miestnych špeciálov, prezentuje región a jeho tradície.

Terchová sa nedala obísť nielen pre svoje výrazné folkloristické hnutie, ale i vďaka systematickému zbieraniu a uverejňovaniu domácich receptov na stránkach našich novín a v monografiách obce. Práve z nich si členovia kapely Nebeská muzika vybrali svoj recept na *terchovskú*

Vladimír Moravčík
FOTOARCHÍV RTVS

Ťažká muzika

Nebeská muzika

Slovenská ľudová kultúra v Paríži

Prvého júna 2022, na Medzinárodný deň detí, pripravili Slovenský ľudový umelecký kolektív a Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru pri SLUK-u v spolupráci s Veľvyslanectvom SR pre deti v Paríži a okolí predstavenie vybraných slovenských prvkov, ktoré sú zapísané v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Do tajomstiev nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska deti v umeleckej skratke uviedol Juraj Hamar, generálny riaditeľ SLUK-u, ktorý so sebou priviezol vzácných hostí:

- hráča na ľudové hudobné nástroje a výrobcu tradičného bačovského riadu a hudobných nástrojov Ľubomíra Tatarku, ktorý predstavil prvky Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba a Gajdošská kultúra;
- bábkara Ivana Gontka, ktorý predviedol bábký a porozprával o prvku Bábkarstvo na Slovensku a v Česku;
- Ťažkú muziku z Terchovej, ktorá naživo predstavila prvok Terchovská muzika.

Slovenský ľudový umelecký kolektív a Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru pri SLUK-u sa 1. júna predstavili v hlavnej budove UNESCO umeleckým galaprogramom Živé dedičstvo pre trvalo udržateľný rozvoj. Súčasťou predstavenia SLUK-u bolo aj vystúpenie autentických nositeľov prvkov zapísaných v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO (Terchovská muzika, Gajdošská kultúra, Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba). Záštitu nad predstavením prevzali generálna riaditeľka UNESCO Audrey Azoulay, veľvyslankyňa Stálej delegácie SR pri UNESCO Anna Plassat Muriňová a veľvyslanec Stálej delegácie SR pri OECD František Ružička. Oficiálnu slovenskú delegáciu viedol štátny tajomník Ministerstva kultúry SR Radoslav Kutaš.

Súčasťou podujatia bola tiež výstava o slovenských prvkoch zapísaných v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO, ktorú pripravilo Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru pri SLUK-u. V rámci výstavy sa prezentovala i pamätaná zlatá minca vydaná Národnou bankou Slovenska pri príležitosti 10. výročia zápisu prvku Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba do zoznamu UNESCO. Guvernér Národnej banky Slovenska Peter Kažimír mincu daroval aj generálnej riaditeľke UNESCO. Stalo sa tak počas galaprogramu SLUK-u v sídelnej budove UNESCO.

Po skončení galaprogramu nasledovala slávnostná recepcia za účasti zástupcov diplomatických misí v UNESCO.

Juraj Hamar
generálny riaditeľ SLUK-u
FOTO Michal Veselský
FOTOARCHÍV Ťažká muzika

Ťažká muzika

Festival ambasád s terchovskou účasťou

V sobotu 4. júna 2022 sa v Prahe konalo podujatie s názvom Festival ambasád – Food & Culture & Tourism 2022.

Na v poradí 5. ročníku sa predstavilo dovedna 46 krajín z piatich kontinentov! Garantom toho najlepšieho z jednotlivých štátov boli ich ambasády a honorárne konzuláty. Počtom zúčastnených krajín ide o najväčšiu akciu v strednej Európe.

Na celosvetovom festivale, ktorého mottom je „jedlo a kultúra spája národy“, reprezentovala Slovensko terchovská kapela Nebeská muzika. Veličlanectvo SR poverilo etablovaného interpreta z kraja Jánošíka úlohou predstaviť prvok Terchovská muzika, zapísaný do UNESCO, a zároveň v rámci koncertu prerozprávať ľudovú tradíciu aj moderným hudobným jazykom, zrozumiteľnejším pre kozmopolitné publikum.

Hudba a spev spod Rozsutca sa v medzinárodnej „konkurencii“ rozhodne neustratili. Okrem pôdiového koncertu podporili Terchovci voľným muzikantským vstupom aj slovenský stan s ochutnávkami tradičnej kuchyne. Vďaka vydarenému počasiu sa na akcii podľa jej organizátorov zúčastnilo približne 15 tisíc divákov, ktorí ochutnali množstvo pokrmov typických pre jednotlivé krajiny. Nováčikmi na aktuálnom ročníku boli Japonsko, India, Azerbajdžan, Sudán, Myanmarský zväz a Tanzánia. Slovenskú prezentáciu zastrelila Krajská organizácia cestovného ruchu Žilinský turistický kraj, ktorej ďakujeme za spoluprácu.

Vladimír Moravčík
FOTO Martin Dikoš

Nebeská muzika

Halušky Terchová 2022

Po dlhšej odmlke sa podarilo uskutočniť ďalší ročník Majstrovstiev sveta vo varení a jedení bryndzových halušiek. Majstrovstvá sa konali 28. mája 2022 v Amfiteátri Nad bôrami v Terchovej. Hoci počasie trochu postrašilo, súťažiaci i návštevníci sa výborne bavili. K skvelej atmosfére prispeli aj účinkujúci – Umelecký súbor Lúčnica, Tomáš Bezdeda, Ťažká muzika a Tomáš Klus.

Organizátori ďakujú všetkým, ktorí prišli a podporili ich podujatie.

TEXT a FOTO Jozef Mičo

Čisté Slovensko

Dňa 21. mája 2022 občianske združenie Rozsutec spolu s Národným parkom Malá Fatra, na základe výzvy MŽP SR Čisté Slovensko, zorganizovali aj tento rok čistenie turistických chodníkov v Malej Fatre. Tak ako my potrebujeme prírodu, ona potrebuje nás. Chceme sa vám poďakovať, že ste si našli čas, zobrali aj svoje deti a spojili príjemné s užitočným.

TEXT a FOTO Jozef Mičo

Klavírny maratón

Dňa 9. júna 2022 sa na Mariánskom námestí v Žiline, pred kníhkupectvom Artfórum, konal osemhodinový Klavírny maratón. Zúčastnilo sa na ňom zhruba 130 žiakov klavírneho oddelenia ZUŠ L. Árvaya Žilina. Nechýbali ani klaviristky z Terchovej pod vedením pedagogičky Mgr. Zuzany Patrnčiakovej.

TEXT a FOTO Zuzana Patrnčiaková

Barborka

Emka

Nellka

Rebecka

Ditka

Spevákky z Terchovej opäťovne ocenené

Lenka Valchárová a Veronika Jančová z Terchovej získali dve Zlaté pásma s postupom na Koncert laureátov a hostí FKH Čadca 2022 v rámci Festivalu komornej hudby v kategórii klasický a populárny komorný spev. Podujatie sa konalo v Čadci (ZUŠ J. Potočára) 7. júna 2022. Ide o žiačky ZUŠ L. Árvaya Žilina – elokované pracovisko v Terchovej, spevákka trieda pedagogičky Mgr. Anny Dávidíkovej. Klavírna spolupráca: Mgr. Zuzana Patrnčiaková (klasický komorný spev), Mgr. Anna Dávidíková (populárny komorný spev). Odborná porota pracovala v zložení: Mgr. et Mgr. art. Monika Bažíková, ArtD. – SZUŠ BRIOŠO; Mgr. art. Michaela Kubištelová – Konzervatórium Žilina; Viera Sojčáková, DiS. art. – ZUŠ J. Potočára Čadca.

-red-

UDIALO SA

Deti potešili dôchodcov

V nedeľu 12. júna 2022 sa detský spevokol pri Kostole sv. Cyrila a Metoda zúčastnil na svätej omši v Domove dôchodcov Terchová. Svätú omšu celebroidal páter Pavol Hudák. Deti spolu s gospelovou kapelou svojim spevom a hrou spríjemnili a spestrili deň našim starším občanom. Po skončení svätej omše im ešte zahrli a zaspievali pár piesní.

Ďakujeme za pozvanie a organizáciu Mgr. Janke Hanuliakovej, ako i všetkým pracovníkom domova dôchodcov. Bude sa tešiť na ďalšie stretnutie.

Detický spevokol pri Kostole
sv. Cyrila a Metoda
FOTO Alenka Tichá

Nedožitá osemdesiatka Vladimíra Ondruša

Počas svojej umeleckej kariéry spolupracoval s viacerými známymi slovenskými režisérmi. Ako kameraman sa podpísal pod niekoľko úspešných dlhometrážnych hraných titulov a televíznych snímok. Dňa 30. mája 2022 uplynulo osemdesiat rokov od narodenia filmového a televízneho kameramana a režiséra Vladimíra (Vlada) Ondruša.

Základné vzdelanie nadobudol v rodnej obci Terchová. Hoci absolvoval štúdium na Právnickej fakulte UK v Bratislave (1971, získal titul JUDr.), už od roku 1959 – po maturite na gymnáziu v Žiline – pôsobil najprv ako elév kamery v Krátkom filme v Bratislave, následne (od roku 1960) ako asistent kamery v hranom filme. Postupne sa z neho stal samostatný (hlavný) kameraman.

Veľký čierny obor

Debutoval filmom Očovské pastorále (1973) v réžii Jozefa Zachara, s ktorým spolupracoval aj na snímkach Sebechlebský hudci, Desaf percent nádeje a Kamarátka Šuška (1977 – nakrúcalo sa v Terchovej). Výsledkom kooperácie s režisérom Ivanom Húšťavom boli filmy Sneh pod nohami, Odveta, Živá voda, Člny proti prúdu a Letný strom radosti (1983 – Cena za kameru). Najúspešnejšiu Ondrušovu éru predstavuje spolupráca s režisérom Martinom Tápákom (Zrelá mladosť, Návrat Jána Petra, Skleníková Venuša, Kohút neaspieva, Neďaleko do neba, Montiho čardáš). Pre televíziu sa kameramansky podieľal na viacerých filmoch a seriáloch – Nepokojná láska, Sedem krátkych rokov Ing. Hagaru, Štrnásť výstrelů, Dies irae, Ilda... Známa snímka Vynes na horu svoj hrob (1979) je sfilmovaným príbehom horolezců, ktorí ako členovia česko-slovenskej expedície uskutočnili v roku 1973 výstup na himalájsku horu Makalu. Dielo získalo čestné uznanie na prestížnom festivale v Trente. Ako scenárista, kameraman a režisér nakrútil Vlado Ondruš pozoruhodný filmový dokument Veľký čierny obor (1985), ovenčený niekoľkými domácimi aj zahraničnými cenami.

Hrdý Terchovec

Koncom 80. a začiatkom 90. rokov natočil podľa vlastného scenára dva dokumentárne filmy, venované životným príbehom Alojza Chvasteka (Spomienka na monarchiu, 1989; Alojz Chvastek z Terchovej, 1991). Okrem hlavného protagonistu rozprávania v nich účinkujú i ďalší Terhovci. V rodisku nakrútil tiež pôsobivú filmovú esej o Jasličkovej pobožnosti Dobrá novina, šťastná hodina

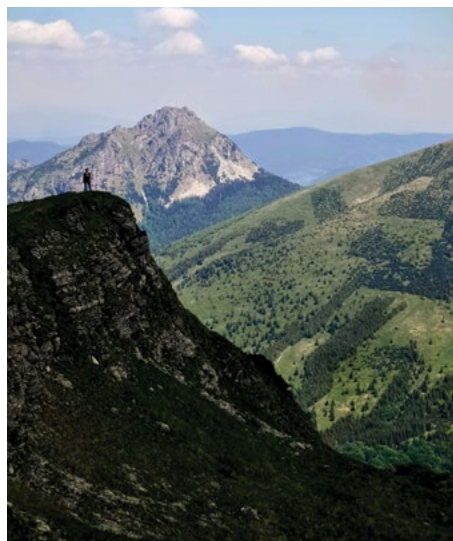

(1992). Meno Vlada Ondruša figuruje aj v knihe Keď sa povie Terchová: Vyznanie rodisku (1994). Okrem iného napísal do nej i tieto riadky: „Vždy, keď bolo len trochu príležitosti, doniesol som filmárov do mojej rodnej dediny. Chcel som, aby sa meno Terchovej dostalo na výslnie nielen na Slovensku, ale i v zahraničí... Nezabudnuteľnou spomienkou ostáva práca na príprave priameho televízneho prenosu z historického prvého ročníka Cyrilometodských dní v Terchovej. Akoby sa dalo zabudnúť na organizovanie a réžiu tohto prenosu, slávnostnú cyrilo-metodskú svätú omšu, výstavbu kríža na Oravcovom...“

V októbri 1992 sa Vladimír Ondruš stal riaditeľom Slovenskej filmovej tvorby, neskôr generálnym riaditeľom Štúdia Koliba Bratislava. Túto funkciu vykonával do roku 1998. Zomrel 21. mája 2015 v Bratislave.

Nedožitá osemdesiatka nášho významného rodáka zarezonuje i v programe jubilejného 60. ročníka Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej (sobota 30. júla, Kultúrny dom Andreja Hlinku, 15. h).

Peter Cabada
FOTOARCHÍV MKS

Steny. FOTO Vincent Synák

Za Václavom Rybárom

V piatok 6. mája 2022 sa v Dome smútku vo Valči konala posledná rozlúčka s terchovským rodákom Václavom Rybárom, ktorý zomrel po dlhej a ťažkej chorobe vo veku nedožitých 72 rokov (2. 5.). Zosnulého sme poznali hlavne ako oduševneného terchovského muzikanta, ktorý významne prispel k zachovaniu, prezentácii a propagácii ľudovej hudby rodného Jánošíkovho kraja v regióne Turca, kde trvale žil. Okrem najbližšej rodiny, priateľov a známych boli na pohrebe prítomní aj mnohí rodáci z Terchovej a jej bezprostredného okolia, ktorí zakotvili nielen v Turci, ale i v ďalších oblastiach Slovenska. Na poslednej ceste Václava Rybára nemohli chýbať terchovskí muzikanti žijúci v Turci, z rodnej obce zosnulého prišiel Ján Miho, z Martina Peter Cabada. Dlhoročný šéfdramaturg Jánošíkových dní vo svojom príhovore na Obecnom úrade vo Valči, kde sa po pohrebe uskutočnil kar, zhodnotil vklad Václava Rybára do súradníc terchovskej hudobnej tradície a jej plnohodnotného šírenia. Odpočívaj, Václav, v pokoji!

-pc-
FOTOARCHÍV Ladislav Rybár

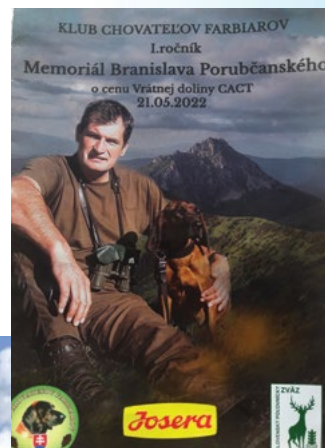
Memoriál Branislava Porubčanského

Dňa 21. mája 2022 zorganizovali členovia Klubu chovateľov farbiarov v Terchovej I. ročník Memoriálu Branislava Porubčanského (MBP) o Cenu Vrátnej doliny – so zadaním titulov CACT a Víťaz MBP.

Skúšky sa konali na počesť dobrého človeka, poľovníka, ale najmä vynikajúceho chovateľa a cvičiteľa farbiarov. Boli spomienkou na človeka, ktorý za svoj život dohľadal so svojimi zverencami množstvo poranenej zveri. Tajomstvo a skúsenosti výcviku farbiara si nenechával pre seba, ale delil sa a radil iným majiteľom farbiara, ako ho správne a úspešne cvičiť a viesť v praxi. Nemaľou mierou prispel k tomu, že dnes máme na Slovensku množstvo úspešných cvičiteľov a vodičov farbiara.

Skúšok MBP sa zúčastnili 4 farbiari – traja zo Slovenska, jeden z Čiech. V šiestich hlavných disciplínach a šiestich doplnkových najlepšie obstála s titulom Víťaz MBP hannoverská suka Beťár Anča s vodičom M. Bernathom z Veľkého Krtíša.

Tibor Gešvandtner
FOTO Ján Maruščák

Takmer zabudnuté spomienky na leto

Pred 25 či 30 rokmi bolo pekným zvykom, že na dedine skoro každá gazdiná mala okrem zemiakov nasadenú na väčšom záhone aj tzv. kapustnú záhradu. Pestovala tam kvaky (žlté), kapustu, šalát, cviklu, cibuľu, mrkvu, petržlen, uhorky, fazuľu na palice, burgyňu, nemohlo chýbať aspoň 10-15 riadkov maku. Bolo veru okolo toho dosť roboty, či už sadiť, okopávať, polievať, plieť, pretrhávať... Keď bola úroda hojná, mala gazdiná dostatok zeleniny aj pre svoje deti.

Listy z kvaky, kapusty a burgyne sa v lete opatrne obtrhávali, rezali na mašine rezačke (alebo sečkovici), k listu sa pridali uvarené pomiesené zemiaky, trocha šrotu, mlieka, teplej vody – a takto sa krmili prasiatka, až pokiaľ neprišlo ku kopaniu zemiakov. Keď nastalo studené jesenné obdobie, zelenina sa začala voziť do pivnice na plných vozoch. Kapusta sa tlačila do sudov, ostatná zelenina bola opatrne ukladaná do pivnice. Naozaj, spomienky sú bohaté. Veď my sme takmer ani nekonzumovali žlté kvaky, všetko sa strúhalo a varilo v zime pre malé prasiatka, aby podrástli. V zime už totiž kravičky nedávali veľa mlieka, lebo čakali v jarnom období prírastok. Burgyňa a hlúby z kapusty sa krájali pre kravičky, postrúhaná burgyňa zas chutila slietkam.

Toto všetko sa už dávno pomínulo. Dnes stačí zobrať peňaženku, tašku a takmer všetko nakúpíte v obchodných centrách. Objavujú sa už aj kvaky, nie však žlté, lebo polovica z vonkajšej strany je fialová; od hora do polovice má šupka svetlú farbu. Ide o kale-ráb krížený s repou. A aká je dnes kvaka vychválená, koľko obsahuje vitamínov! Taká väčšia buľva stojí 99 centov. Keby ich mal kúpiť človek tak, ako boli kvaky vypestované minulosti, držali by sme sa za hlavu. Čo sme si všetko premárnili, lebo na jednom voze bolo dovezených aj okolo 200 kusov. Zďaleka to nebolo len o jednom voze, naplnili sme aj dva či tri! Dnes, keď kupujeme tiež veľmi chutné krížené kvaky, rýchlo sa uvaria a môžeme ich podávať ako prílohu k pečeným, vareným, vyprážaným a duseným mäsám s rôznou zeleninou.

POLIEVKA Z HLÁVKOVEJ KAPUSTY S CVIKLOU A KLOBÁSOU

Suroviny: väčšia hlávka kapusty, 2 cvikle, 2 cibule, 150 ml oleja alebo bravčovej masti, soľ, vegeta, pohár leča s klobásou, 5-6 zemiakov, lyžička mletej červenej papriky, bobkový list, mleté čierne korenie, voda podľa potreby.

Postup: Na masti si orestujeme očistenú a pokrájanú cibuľu, pridáme očistenú a na drobno pokrájanú kapustu, postrúhanú cviklu, mletú papriku, soľ, vegetu. Všetko podlejeme vodou a dusíme do mäka. Očistené zemiaky si pokrájame na úhladné kúsky, umyjeme ich a zvlášť uvaríme v inej nádobe do mäka. Uvarené zemiaky pridáme do polievky aj spolu s vodou, v ktorej sa varili. Do polievky pridáme tiež lečo a na drobno nakrájanú klobásku. Keď sú už všetky suroviny uvarené, polievku ešte podľa chuti dochutíme soľou a mletým korením. Servírujeme ju s tmavým chlebom.

VARILI STE UŽ AJVAR?

Najskôr tu bol kaviár – ikry z jesetera alebo lososa, ktoré sa považujú za výnimočnú delikatesu. Existuje ešte nepravý kaviár z ikier ostatných jeseterových rýb – a potom ajvar. Túto delikatesu si môžeme pripraviť aj doma. Slovo ajvar pochádza z tureckého výrazu hayar, čo znamená slaný kaviár.

Na Balkáne, odkiaľ táto červená čalamáda z papriky, baklažánov a cesnaku pochádza, sa po úpadku kaviáru podával v reštauráciách ako červený kaviár. Vďaka jeho skvelej chuti nikomu neprekážalo, že nemá s rybami ikrami nič spoločné. Ajvar, vhodný tiež pre diabetikov, má niekoľko pozitív pre ľudský organizmus.

Suroviny na ajvar (ak sa vám táto dávka zdá veľká, urobte si z nej iba polovicu): 10 kg červenej papriky roga (alebo kápíe), 2,5 kg

baklažánov, 3-4 čili papričky (pozor na ostrosť čili), 800 ml rastlinného oleja, 100 ml octu, 4-5 strúčikov cesnaku, 5 polievkových lyžíc soli.

Postup: Baklažány dobre poprepichujeme vidličkou, aby pri grilovaní nepraskali a boli ugrilované do mäka. Takisto postupujeme aj s paprikami – ugrilujeme ich. Ak nemáme gril, môžeme si baklažány i papriky opieť v rúre tak, že na plech dáme papier na pečenie a ešte ho jemne pomastíme olejom. Potom treba občas zeleninu v rúre otáčať, aby sa dobre opiekla a išla z nej dolu šupka (na plechu to trvá dlhšie a je potrebné dávať len po jednej vrstve zeleniny). Keď už máme zeleninu opečenú, odstránime z baklažánov i papriky šupku a semienka. Potom zeleninu na site umyjeme a necháme odkvapať. Osušenú zeleninu spolu s cesnakom a čili papričkami vymixujeme. V hrnci zohrejeme olej, pridáme rozmixovanú zeleninu a miešame na strednom plameni, pridáme soľ a ocot. Varíme asi tri hodiny, premiešať stačí raz za 10 minút. Medzitým si nachystáme čisté poháre, ktoré dáme pred plnením do rúry nahriať. Naplnené poháre uzatvoríme a vložíme do rúry na 15 minút pri teplote 180°C. Rúru potom vypneme a necháme v nej ajvar vychladnúť. Môžeme ho podávať k rôzne pripraveným mäsám alebo ako nátičku na chlieb, hrianky a podobne.

NÁKYP S MLETÝM MORČACÍM MÄSOM A BIELOU KVA-KOU

Suroviny: 500 g morčacieho mletého mäsa (môže byť aj mleté z kura-cích prs), soľ, vegeta, 150 g bravčovej masti, 2 cibule, 2 stredne veľké kvaky, trochu muškátového orieška, 2-3 vajčička, 4 dcl smotany, 2 lyžice polohrubej múky, kečup.

Postup: Najprv si pripravíme, očistíme, pokrájame alebo postrúhame každú surovinu zvlášť. Keď máme všetko prichystané, môžeme začať s kladením nákypu na

vymastený plech. Polovicu postrúhanej kvaky (na hrubom strúhadle) rozložíme na pomastený plech. Dáme naň morčacie mäso ochutené soľou a postrúhaným muškátovým orieškom. Cibulu orestujeme na zvyšku masti a rozložíme na mäso. Zvyšnou kvakou mäso zakryjeme, trochu po vrchu popritláčame a dáme piecť 30 minút do rúry vyhriatej na 190-200°C. Potom si smotanu rozhabarkujeme s vajčkami a múkou a polejeme nákyt povrchu po celom plechu. Nákyt dáme ešte do rúry na 10 minút zapiecť. Vzápätí ho nakrájame na porcie a podávame s hlávkovým šalátom; po vrchu nákyt polejeme cikcakom s kečupom.

KAPUSTNÉ PLACKY PO UKRAJINSKY

Suroviny: očistená a na drobno pokrájaná (postrúhaná) hlávka bielej kapusty, očistené a jemno postrúhané 2 mrkvy, cibuľa, vegeta, soľ, čierne mleté korenie, na drobno posekaná pažitka, 2 šľahačkové smotany, 2 pochúťkové smotany, 2-3 vajčka, hladká múka podľa potreby, štipka rasce, olej na dusenie kapusty a vyprážanie.

Postup: Najprv si na oleji opražíme pokrájanú cibuľu, pridáme kapustu, mrkvu, osolíme, ovegetujeme, pridáme asi 3 dcl vody a dusíme do mäkká (občas premiešame). Keď je kapusta udusená, pridáme pažitku, šľahačku, pochúťkové smotany, vajcia a dobre rozšľaháme. Následne pridáme hladkú múku tak, aby bolo cesto na naše placky hustejšie. Toto všetko dobre rozmiešame a dáme na 15 minút do chladničky, aby cesto stuhlo. Pripravíme si panvicu na volské oká alebo veľkú panvicu, na ktorej robíme naraz 2-3 placky. Cesto naberať lyžicou a formujeme malé podlhovasté placky. Olej musí byť horúci; placky pečieme z oboch strán. Ak má niekto rád cesnak, môže si ho do cesta pridať. Placky sú veľmi chutné, žltučké, a môžu sa podávať k rezňu spolu s kyslou uhorkou.

Grilovanie, spôsob prípravy jedla nad otvoreným ohňom, je staré ako ľudstvo samo. Vďaka nemu ide o jednoduchú a hlavne rýchlu úpravu jedla, ktorá prežila celé stáročia. V poslednom období sa grilovačka opäť stáva súčasťou nášho života.

GRILOVANÉ CUKETY

Suroviny: 3 malé cukety, 300 g tvarohového syra, nasekaná pažitka, 100 g nasekaných zelených olív, 4 lyžice olivového oleja, soľ, mleté čierne korenie.

Postup: Cukety rozpolíme na polovičky, tenké plátky potrieme olejom a na grile 3 minúty grilujeme z každej strany. Keď už sú cukety ugrilované, syr vymiešame so soľou, korením, olivami a pažitkou. Studené cuketové plátky naplníme, zrolujeme a zopneme špáradlom. Podávame ich s bagetou ako predjedlo, respektíve ako studenú večeru. Grilovanie môžeme robiť podľa ľubovôle – medze sa nekladú.

Oľga Chudovská, rod. Huličiarová

Letná romantika pri gulášoch z kvočky

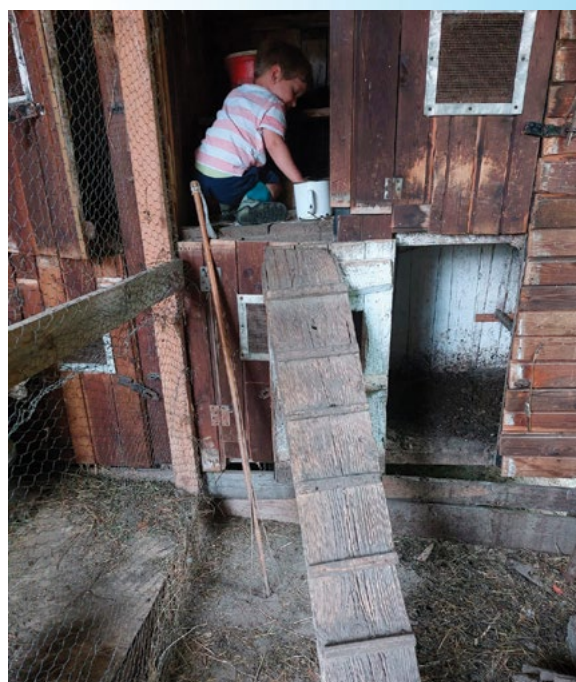
Aj v našej dedine sme mali huncútskych chlapcov. Dnes sú z nich už šediví páni, ale v mladosti toho navysť rájali dosť (a boli z veľmi slušných a vzdelaných rodín).

Ešte sa ani nezačali prázdniny a štyria chlapci boli dohodnutí, že si pôjdu do doliny k ohnisku uvariť guláš. Každý z nich mal doniesť určené veci, aby sa guláš mohol variť. Prvý mal zabezpečiť zemiaky, cibuľu, koreniny a kotlík, druhý za chlieb, masť, slaninu a klobásu. Tretí chlapec sa podujal priniesť niečo tekuté na náladu – a tiež gitaru. Štvrtý z partie, Dano M., mal zabezpečiť mäso na guláš, aby ho bolo dosť od piatku do nedele. Keď mali všetko pripravené, vybrali sa na bicykloch do dediny. Lenže vyskytol sa vážny problém – obchod s mäsom bol zatvorený. Všetci rozmýšľali, čo urobiť. Dano chlapcov poslal, aby šli napred, že on niečo vymyslí. Mal so sebou vreco, a držiak ho pod pazuchu rozmýšľal, ako na to. Už bol skoro na konci dediny a mäso nemal. Poobzeral sa okolo, nikto nešiel, nuž vstúpil do dvora u Hurajov. Vošiel aj do maštale, kde uvidel kvočku sedieť ticho na vajciach. Ani sa nepohla z hniezda, lebo kuriatka sa už mali každú chvíľu ťuľať; zo dve už boli aj predušané. Dano schmatol kvočku, vykrútil jej krk, hodil do

vreca a už šmáral na bicykli spolu s ukradnutým „mäsom“. Háčik bol ale v tom, že ho videli vychádzať z dvora... Keď došiel ku chalanom, už kúrili v ohnisku. Najprv starú vychudnutú kvočku okúpali v rieke, zabalili do alobalu a obhárili ju na ohni, aby tých zopár brč a kostrnkov, čo bolo na sliepke, mohli očistiť, vypitvať a až potom posekať na kúsky mäsa. Už asi hodinu sliepku v alobale prevracali na ohni. Keď ju z alobalu rozbali, jeden z chlapcov vytiahol kliešte, ktoré sa veľmi zišli pri vyťahovaní kostrnkov z chudej, starej sliepky. Očistnú a vypitvanú sliepku išli znova vyumývať do vody v potoku. Išlo o čistú horskú rieku, nebol do nej zapojený žiaden kanál a slúžila aj na pitie. Chlapci opražili cibuľu na slanine a masti a sliepku rozsekali na kúsky – mäsa ale veľa nemali, iba samé kosti. Ale romantika to bola... Sliepku varili takmer do polnoci, no mäso nie a nie zmäknúť. Pridali teda ďalšie suroviny, aby mali cez víkend aspoň polievku...

V nedeľu večierkom sa chlapci vrátili späť do svojich príbytkov. Len čo prišiel Dano domov, hneď vošla aj pani H a plakala, že čo to urobil, ako sa ona trápi s tým, že kuriatka sa už mali ťuľať a on jej to zničil. Danov otec (profesor na stavebnej škole) bol slušný človek a s pani H sa dohodol. Dal jej peniaze, aby si mohla kúpiť aj väčšie kurčatá. Takto sa skončil, bez hnevu a hádok, romantický letný víkend štyroch chlapcov...

Oľga Chudovská, rod. Huličiarová
FOTO Marián Zajac

Návšteva v kurine, vajčka sú dôležitá surovina v slovenskej kuchyni

Zo života školy

Po dvoch rokoch sme opäť začali športovať a súťažiť a úspechy na súťažiach nás veľmi tešia.

3.5. 2022 – Majstrovstvá okresu vo vybíjanej dievčat

5.5. 2022 – minifutbal žiakov a žiačok
ZŠ McDonald's Cup

11.5. 2022 – Majstrovstvá okresu vo florbale
starších žiakov – 2. miesto

12.5. 2022 – Majstrovstvá okresu vo florbale
starších dievčat – 3. miesto

12.5. 2022 – Beh do strečianskych hradných schodov –
zúčastnených 32 bežcov z našej školy
Tereza Weinerová 2. miesto – kat. 2012
za mladší a Matúš Gembeš 2.
miesto – kat. 2009–2011

19.5. 2022 – minifutbal mladších žiakov Varín – 1. miesto

27.5. 2022 – florbalový turnaj chlapcov Čadca – 3. miesto

8.6. 2022 – futbalový turnaj chlapcov
medziškolský Terchová – 3. miesto

FOTOARCHÍV ZŠ s MŠ A. F. Kollára

Banská Štiavnica

Podakovanie

V mene žiakov a pedagógov prvého stupňa ZŠ s MŠ A. F. Kollára v Terchovej sa chceme poďakovať pánovi Mariánovi Bardiovskému za bezplatnú jazdu vláčikom k medzinárodnému dňu detí.

PRŠ Mgr. Vernika Berešíková

Dolný Kubín

Matúš Gembeš

McDonald's Cup

Futbalový turnaj chlapcov

Patrón turnaja
RÓBERT BOŽENÍK

Tohtoročný McDonald's Cup vyhrali žiaci zo ZŠ L. Novomeského v Trenčíne. Finálový turnaj sa uskutočnil v NTC v Senci

Rozprávková noc

Škola v prírode v Oščadnici

Plavecký výcvik na Bobotách

Majstrovstvá okresu vo florbale

Tereza Weinerová prvá zlava

Mini futbalový turnaj vo Varine

Rozprávkový les v Nezbedskej Lúčke

O sezóne po sezóne

Štefan Miho ml.

Hneď na začiatku by som sa chcel poďakovať všetkým hráčom, fanúšikom, sponzorom a obecnému úradu za podporu a spoluprácu s našim futbalovým klubom. Trochu sa chcem obhliadnuť za sezónou, ktorá nebola ľahká, veľa nás naučila a myslím si, že sme urobili viac toho, z čoho môžeme mať radosť, ako vecí, ktoré nám robia vrásky na čele.

Čo sa týka športovej časti, začal by som od detí.

Prípravka sa nám rozrástla, tak sme ju museli rozdeliť na mladšiu a staršiu. Máme radosť, že deti sa chcú venovať futbalu a rodičia ich v tom podporujú. Zistili sme, že je tu dosť nádejných hráčov, z ktorých by mohli byť niekedy reprezentanti. Prípravky pod vedením Martina Meška sa zúčastnili aj niekoľkých turnajov v okolí Žiliny. Martini noví ďakujeme za prácu pri deťoch a chceme mu pomôcť, aby mal pri sebe ešte jedného trénera, keďže detí je dosť.

Mladších žiakov vedie Dávid Švec, ktorý ich vychováva od prípravky. V tabuľke 1. triedy okresu skončili na siedmom mieste. Predstavili sa aj na medzinárodne obsadenom turnaji v Dunajskej Lužnej, kde obsadili pekné tretie miesto. Aj Dávidovi sa chcem poďakovať.

Vďaka patrí tiež Borisovi Lopusanovi, ktorý okrem hrania za dorast aj áčko trénuje i starších žiakov. Tým nevyšiel záver sezóny a po dobre rozohraných zápasoch sa prepadli až na deviatu priečku tabuľky. Naopak, nášmu dorastu sa v jarnej časti darilo a vyšplhal sa na štvrté miesto, len štyri body od prvého Horného Hričova. Čo nás ale mimoriadne teší, je fakt, že najlepším strelcom súťaže s 24 gólmi sa stal už spomínaný Boris Lopusan. Gratulujeme a do budúcej sezóny by sme ho chceli poprosiť, aby dal v nej toľko gólov aj za mužov...

Vďaka patrí i trénerovi dorastencov Alojzovi Kubalovi. Áčko, čiže muži, skončilo v 3. triede na piatom mieste so stratou štyroch bodov na postupujúce

OFK Ovčiarisko. Za zmienku rozhodne stojí skutočnosť, že sme neprehrali jedenásť zápasov po sebe; túto pozoruhodnú šnúru nám pretrhli až hráči Považanu Nezbudská Lúčka na ihrisku pri Váhu.

Pri vyhodnotení na okrese sme v ankete vyhrali súťaž o najkvalitnejšie ihrisko, za čo ďakujeme najlepšiemu trávnikárovi Vincentovi Hanuliakovi. Za najlepšieho hráča 3. triedy bol vyhodnotený skúsený vodca mužstva Vladimír Hanuliak. Takisto gratulujeme.

Pri mužoch končí tréner Štefan Miho ml., naľakolko mení prácu a nebude sa môcť časovo venovať mužstvu. Chceme sa mu poďakovať za dva roky, ktoré nemal s nami ľahké. Verím ale, že bude v dobrom spomínať na futbal, ktorý sme spolu robili.

Turnajové leto

V lete máme na Sihle pripravené pre fanúšikov dva turnaje. Prvým bude cyrilo-metodský turnaj O pohár starostu obce Terchová, ktorý sa uskutoční v sobotu 2. júla 2022 od 9.00 h na tréningovom ihrisku na stredné bránky.

Pri futbale som už dva roky a vždy sa snažím spraviť niečo zaujímavé a významné. Viacerí ma podporili pri realizácii myšlienky zorganizovať tunaj štyroch mužstiev na veľkom ihrisku – podobne ako bol kedysi Memoriál Jozefa Hurteka. Teraz by išlo o poctu pre všetkých zakladateľov FK Terchová. Pohár 1954 symbolizuje rok založenia klubu a všetko, čo sa udialo okolo futbalu v našej obci. Turnaj sa bude konať 9. júla 2022 a zúčastnia sa na ňom okrem domáceho FK aj FK Zástranie, FC TJ Oravský Podzámok a FC Horný Vadičov. Nezabudli sme ani na naše staršie ročníky. Počas spomínaného turnaja bude pre nich pripravený zápas starých pánov FK Terchová proti FK Zástranie. Tešíme sa na vás, prídte povzbudiť a zabaviť sa.

TEXT a FOTO Jozef Rogoň

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B	K	+/-
1	TJ Horný Hričov	18	11	5	2	69:28	38	12	11
2	ŠK Ščavnik	18	12	2	4	46:31	38	11	11
3	OFK Kotešová	18	12	1	5	54:28	37	10	10
4	FK Terchová	18	10	4	4	57:37	34	9	7
5	TJ ŠK Podhorie	18	8	3	7	43:36	27	8	
6	TJ ŠTART Veľké Rovné	18	5	4	9	42:46	19	7	-8
7	ŠK Dolný Hričov	18	5	2	11	40:56	17	6	-10
8	OFK Ovčiarisko	18	5	2	11	24:46	17	5	-10
9	OŠK Divinka - Lalinok	18	4	3	11	34:67	15	4	-12
10	FK FATRAN - Dolná Tlžina	18	4	2	12	22:56	14	3	-13
11	TJ Fatran Krasňany (odstúpené)	0	0	0	0	0:0	0	2	
12	TJ Tatran Bytča (odstúpené)	0	0	0	0	0:0	0	1	

Dorast

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B	K	+/-
1	TJ ŠK Podhorie	22	18	1	3	110:48	55	12	22
2	OŠK Rosina	22	17	3	2	129:66	54	11	21
3	TJ Zbyňov	22	15	2	5	140:42	47	10	14
4	OŠK Kamenná Poruba	22	11	4	7	85:64	37	9	4
5	FC JUVENTUS ŽILINA	22	10	2	10	112:96	32	8	-1
6	TJ Tatran Bytča	22	10	2	10	79:81	32	7	-1
7	FK Terchová	22	9	3	10	88:83	30	6	-3
8	TJ Fatran Varín	22	9	2	11	80:106	29	5	-4
9	ŠK Cementáreň Lietavská Lúčka	22	7	2	13	72:81	23	4	-10
10	FK Ďurbiná	22	7	1	14	93:136	22	3	-11
11	TJ Svráža	22	2	6	14	50:114	12	2	-21
12	FK Trnovec	22	3	0	19	55:176	9	1	-24

Mladší žiaci

Krásne umiestnenia na majstrovstvách Slovenska i Európy

Dvaja silní muži, Šimon a Štefan Elischerovci z Terchovej, a jedna silná žena, Štefanova priateľka Klaudia Tánczos z Dunajského Klátova, nás úspešne reprezentovali na Majstrovstvách Slovenska a následne Majstrovstvách Európy v silovom trojboji medzi amatérmi. V rámci trojboju si vybrali na súťaženie svoju najprádnejšiu disciplínu – mŕtvy ťah.

Majstrovstvá Slovenska v Trnave (1. 5. 2022)

Kategória do 100 kg muži

1. miesto: Šimon Elischer – výkon 270 kg

3. miesto: Štefan Elischer – výkon 250 kg

Na týchto pretekoch vytvoril Štefan Elischer vo vekovej kategórii 35 – 39 rokov tri národné rekordy.

Kategória do 75 kg ženy

1. miesto: Klaudia Tánczos – výkon 100 kg

Majstrovstvá Európy v Brück an der

Leitha (Rakúsko, 9. 6. 2022)

Kategória do 110 kg muži

1. miesto: Šimon Elischer – výkon 272,5 kg

Kategória do 100 kg muži

2. miesto: Štefan Elischer – výkon 252,5 kg

Kategória do 75 kg ženy

2. miesto: Klaudia Tánczos – výkon 102,5 kg

Na spresnenie treba uviesť, že to bol práve Štefan, ktorý mladšieho brata Šimona priviedol k činám a následne k úspešnému súťaženiu v tomto náročnom športe. Postupne sa k pretekaniu dostali aj Štefan s Klaudiou, pre ktorých to ale nie je jediný šport, ktorému sa venujú. Športovanie je v ich prípade aj životný štýl. Keď môžu a vyjde im čas, tak radi štartujú na behoch ako je Terchovský polmaratón, Račiansky kros, ČSOB maratón a ďalšie. Vidieť ich tiež môžeme na obľúbených pretekoch Spartan, ktoré

absolvovali v Šamoríne, Valči, Nitre, Visegrade a inde.

Nuž, gratulujeme ku krásnym pódiovým umiestneniam a držíme palce všade tam, kde budete reprezentovať kraj pod Rozsutcom, ktorý už vychoval nejedného siláka.

Marián Zajac

FOTOARCHÍV Štefan Elischer

Zľava: Klaudia Tánczos, Štefan Elischer, Šimon Elischer

	Klub	V	R	P	Skóre	B	K	+/-
1	OFK Ovčarsko	18	6	2	87:42	60	14	21
2	TJ POVAŽAN Nezbedská Lúčka	18	5	3	69:28	59	13	20
3	OŠK Divinka - Lalinok	18	3	5	112:32	57	12	18
4	TJ Tatran Hrabové	18	3	5	119:40	57	11	18
5	FK Terchová	18	2	6	73:44	56	10	17
6	TJ Rozvoj Mojš	16	3	7	78:47	51	9	12
7	TJ Hviezda Zádubnie	12	3	11	66:53	39	8	
8	TJ ŠK Podhorie	11	3	12	52:58	36	7	-3
9	ŠK Lietava	6	8	12	60:79	26	6	-13
10	TJ Divina	7	3	16	51:95	24	5	-15
11	TJ Parožán Súľov	5	4	17	32:69	19	4	-20
12	FK Trnové	3	5	18	25:102	14	3	-25
13	ŠK Dolný Hričov	3	3	20	33:88	12	2	-27
14	FK FATRAN - Dolná Tlžina	3	1	22	30:110	10	1	-29

Muži

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B	K	+/-
1	ŠK Petrovce	24	22	1	1	207:16	67	14	31
2	Telovýchovná jednota JEDNOTA Bánová B	24	20	1	3	172:27	61	13	25
3	OŠK Kamenná Poruba	24	18	1	5	127:49	55	12	19
4	OFK Hôrky	24	17	0	7	109:34	51	11	15
5	TJ Tatran Krasňany	24	15	2	7	128:78	47	10	11
6	ŠK Lietava	24	14	3	7	95:39	45	9	9
7	1. KŠK Žilina	24	12	1	11	70:92	37	8	1
8	TJ Tatran Bytča	24	12	0	12	77:84	36	7	
9	FK Terchová	24	7	1	16	36:100	22	6	-14
10	TJ ŠK Podhorie	24	5	1	18	58:144	16	5	-20
11	OFK Ovčarsko	24	4	2	18	38:112	14	4	-22
12	FK FATRAN - Dolná Tlžina	24	3	1	20	35:141	10	3	-26
13	TJ Hlboké	24	0	0	24	9:245	0	2	-36
14	RTJ Brodno (odsúpené)	0	0	0	0	0:0	0	1	

Starší žiaci

Lukáš Cingel je pre svoje tímy veľmi ceneným hráčom

Lukáš Cingel s Prezidentským pohárom

Za riekou Moravou pôsobí už celé desaťročie a za ten čas si tam vybudoval rešpektovanú pozíciu. Len v českej hokejovej extralige odohral doteraz v dresoch Sparty Praha a Mountfieldu Hradec Králové 334 zápasov, v ktorých zaznamenal 162 kanadských bodov. K tomu pripočítajme duely v Lige majstrov, Spenglerovom pohári, pôsobenie v Kontinentálnej hokejovej lige za Lev Praha, reprezentačné zápasy s dvojkrížom na hrudi na olympijských hrách i majstrovstvách sveta.

Jedna vec sú ale štatistiky, druhou zas osobnostný vklad pre tímy, ktorý býva nevyhnutnou, často rozhodujúcou súčasťou cesty nielen k športovým úspechom. Aj v tejto oblasti je hokejista **Lukáš Cingel**, lebo o ňom hovoríme, výborným príkladom. Náš rodák prednedávnom, presnejšie 10. júna 2022, oslávil pekné životné jubileum – okrúhlu tridsiatku. Chceme mu aj takouto formou na stránkach obecných novín v mene čitateľov, fanúšikov i redakcie popriať do ďalších liet veľa zdravia, šťastia, lásky, rodinnej pohody a športových úspechov. Nasledujúce riadky nech sú ďalšími kameňmi príbehovej mozaiky o Lukášovi, ktorú sa snažíme z času na čas v našom periodiku vytvárať. Lukáš, máš slovo, rozprávaj...

O detstve a hokejových začiatkoch

„Moje detstvo bolo už od približne piatich rokov spojené s hokejom a všetkým okolo, čo tento šport prináša. Kamarátov som mal hlavne na žilinskom zimnom štadióne,

lebo tréningov a zápasov bolo veľa. Prvé roky ma na tréningy vozil tatino, ktorý ma aj k hokeju priviedol. On sám bol kedysi hokejista a vie, čo to obnáša. Neskoršie dochádzanie autobusom z Terchovej do Žiliny bolo náročnejšie. Detstvo mám spojené s množstvom pekných chvíľ a zážitkov, aj futbal som rád hrával za terchovských žiakov... Celkovo tomu ale dominuje zimný štadión.“

O kanadskej skúsenosti

„Skúsenosti, ktoré som nadobudol v Kanade, boli pre môj osobný i hokejový život veľmi dôležité. V sedem-nástich rokoch, keď ma draftovali do QMJHL a tímu Baie Comeau Drakkar, som si to ani nevedel predstaviť, čo ma bude čakať. Veľmi som sa ale na to tešil. Predstavu o hokeji som síce mal, ale nevedel som po anglicky; bol som tak v očakávaní, aká bude realita. Prvý rok bol pre mňa náročný. Snažil som sa naučiť jazyk, prispôbiť kanadskej mentalite v malom mestečku Baie Comeau vo frankofónnej časti Kanady a zapadnúť do kolektívu v klube. Tréningy boli niečo úplne iné, ako som dovtedy zažil na Slovensku. Počas druhej sezóny to už bolo o inom – vďaka získaným skúsenostiam. Veľmi rád spomínam na toto obdobie. Kanada mi dala určite veľa.“

O Leve a Sparte Praha

„Lev a Sparta? Príchod do Levu bol veľký skok. Po návrate z Kanady, z malého mestečka Baie Comeau, som prišiel do veľkej Prahy, krásneho historického mesta, kde je život veľmi rýchly. Bol to riadny šok. Mentalita, náтура, herný štýl... Všetko bolo zrazu celkom iné a musel som sa vedieť zaradiť.“

V tíme Lev Praha som patrili medzi najmladších hráčov. Vedľa mňa sedeli v kabíne chalani, čo už hrali dospelý hokej. Ja som bol pre nich mladé ucho, ale oni sa mi snažili odovzdať skúsenosti, ktoré nadobudli počas kariéry. Najkrajší moment v Leve som zažil, keď sme sa dostali do finále KHL proti Metalurgu Magnitogorsk. O2 aréna bola na zápasy beznádejne vypredaná. Bol to v mojej kariére veľký zážitok. Po skončení v Leve som dostal trojročný angažmán v Sparte Praha, kde bolo tiež super. Dvakrát som hral so Spartou finále, raz play-off českej extraligy proti Libercu a raz Ligy majstrov proti švédskej Frölunde. Vždy strieborný, hádam sa raz dočkám aj zlata... Boli to pekné roky v stavečatej, ale cítil som, že potrebujem zmenu.“

O živote a hokeji pod Bielou vežou

„Prišla ponuka z Hradca Králové. Ihneď po príchode do mesta pod Bielou vežou sa nám tu s manželkou Ľubkou zapáčilo. Každému, kto ešte nenavštívil Hradec Králové, ho odporúčam vidieť. Je to krásne hokejové mesto. Narodil sa nám v ňom syn Oliver, začínam tu šiestu sezónu. Aj s Hradcom sme sa prebojovali pred dvoma rokmi do finále Ligy majstrov, a rovnako ako so Spartou sme skončili na štíte Frölundy Göteborg...“

Ostatná sezóna bola pre mňa psychicky náročná, keďže som mal zranenie na nohe, ktoré ma na časť sezóny vyradilo z hry. Vyžadovalo si to čas a pokoj. Ležal som so sadrou na nohe v obývačke a sledoval každý zápas. Bolo to náročné, ale asi to tak malo byť. Ako sa vrávi, všetko sa deje z nejakého dôvodu. Manželka Ľubka je

fyzioterapeutka, takže doma som bol v najlepšej starostlivosti. Trpezlivosti som však veľa nemal... Chcel som sa dostať čím skôr na ľad a pomôcť chalanom. Tímu sa počas sezóny darilo. Vyhrali sme Prezidentský pohár za prvenstvo po dlhodobej časti Tipsport extraligy, čo je pre klub veľký úspech. Veď sme za sebou nechali Třinec, Spartu Praha i nášho regionálneho rivala z Pardubic!“

O reprezentácii

„Byť v reprezentácii Slovenska je pre vrcholového športovca vždy odmena. Je to skvelý pocit, byť tam, a satisfakcia za odvedenú prácu. Rád na chvíľu v reprezentácii počas turnajov, dvoch majstrovstiev sveta a najmä Olympijských hier v Pjongčangu spomínam. Hrať proti top hráčom na medzinárodnej úrovni je zážitok, škola a motivácia zároveň. Mrzí ma, že som sa v posledných rokoch do národného výberu nedostal. Verím ale, že v budúcnosti ešte otvorím dvere do reprezentačnej šatne.“

O tréneroch a spoluhráčoch

„Ja som asi vychádzal so všetkými trénermi. Nikdy som nemal s nimi žiadny problém a všetkým som vďačný – či už to boli v kluboch Sýkora, Kalous, Růžicka, alebo v reprezentácii Vůjtek, Cíger, Ramsay. Najviac však budem spomínať na tých, s ktorými sme to dotiahli do finále: Jandač, Kari Jalonen, Martinec. V súčasnosti máme v Hradci super partiu hráčov, som v kontakte s Jurajom Mikušom, s ktorým som strávil asi najviac sezón. Nerád by som však zabudol na Lukáša Vopelku, Dominika Graňáka, Štěpána Lukeša, Mateja Pauloviča či Andreja Kudrnu. Hokej je kolektívna hra a bez dobrých spoluhráčov a správnych partákov to skrátka nejde. Som rád, že som takých mal a mám.“

O rodine

„Moja rodina je pre mňa veľkou oporou. Syn Oliver už má tri roky, chodí v Hradci do škôlky a začal aj s hokejovými tréningami, také korčuľovanie... Rozpráva česko-slovensky a je sranda ho niekedy počúvať, ako to vie skomoliť. Máme z neho veľkú radosť. Určite nebudem syna nútiť silou-mocou do hokeja, nech si vyberie sám, čo ho bude baviť. Vyzerá, že bude športovo nadaný – má neskutočne rýchly beh. Ešte je ale malý, uvidíme, čo bude o pár rokov. Vždy sa tešíme na rodinu a kamarátov na Slovensku, či už v Žiline, odkiaľ je Ľubka, alebo v Terchovej. Posledné dva roky sme sa videli kvôli covidu málo, tak veríme, že zameškané dobehneme.“

O plánoch a budúcnosti

„Najbližšia hokejová budúcnosť je spojená s Hradcom Králové, keďže tam mám ešte rok platnú zmluvu. Ťažko povedať, či podpíšem aj ďalšiu, ale ak mám byť úprimný, veľmi sa nám tu páči. Záleží, aká bude sezóna; v športe je to niekedy vrtkavé a plány sa nemusia zhodovať s následnou realitou.“

Čo sa týka rodinných plánov, radi by sme sa raz vrátili na Slovensko. V Dolnej Tižine si chystáme pozemok na stavbu rodinného domu – veľmi nám s tým pomáhajú rodičia. Ja som chcel stavať v Terchovej, Ľubka v Žiline, tak sme spravili kompromis. Bude to na pol ceste (smiech).“

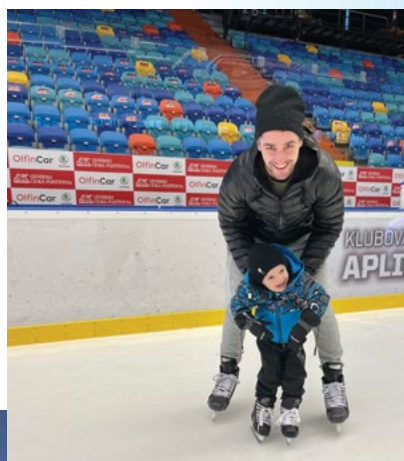
Pre obecné noviny Terchová sa nám vďaka Martinovi Dendisovi podarilo exkluzívne získať aj vyjadrenia hokejových osobností, ktoré s Lukášom Cingelom spolupracovali. **Vladimír Vůjtek**, bývalý tréner reprezentácie Slovenska, o ňom povedal: „Lukáš ma zaujal svojím zápalom pre hokej a kolektívnym poňatím hry. Vždy pracoval viac pre kolektív ako pre seba, a tím sa aj presadil. Je perfektný v obrannej činnosti a my sme ho v reprezentácii nasadzovali na najlepších hráčov súpera. Vynikajúci je tiež v hre v oslabení. V Česku, kde pôsobí vo veľkých kluboch, je rešpektovaným hráčom. Lukáš v kvalitnej českej extralige nepôsobí rok alebo dva, ale dlhodobo – a to znamená,

že má svoje kvality, či už hokejové, alebo morálne, na vysokej úrovni a pre svoje tímy je veľmi ceneným hráčom.“

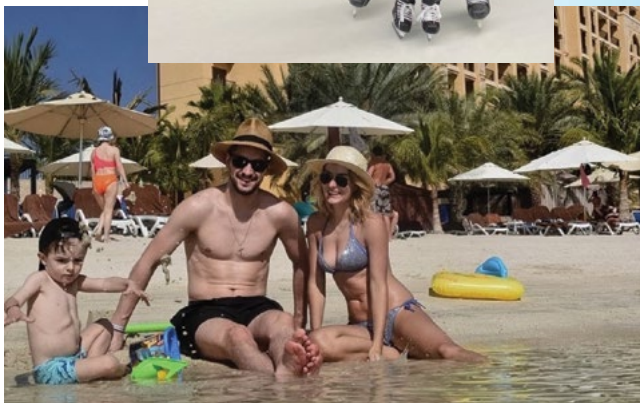
Niekoľko viet nám o Lukášovi Cingelovi povedal aj jeho dlhoročný spoluhráč **Filip Pavlík**. „S Cingim som sa prvý raz stretol, keď sme sa obidvaja dostali na try-out do klubu Lev Praha. Bolo nás tam päť-šesť mladých chalanov, takže sme hodne držali spolu. Už sa poznáme viac ako desaťročie a tento rok to bude šiesta sezóna, čo spolu hráme v Hradci Králové. Cingiho by som charakterizoval ako veľmi pokojného a rodinne založeného človeka. Sem-tam by niekomu chcel jednu vypáliť, ale jeho povaha mu to nedovolí (smiech). V športe je poctivec. Viem, že sa na neho môžem na ľade kedykoľvek spoľahnúť. Je to dobrý chalan, s ktorým si môžem kedykoľvek zísť na pivo.“

Marián Zajac

FOTOARCHÍV Lukáš Cingel

Oliver s tatínom

Rodinná dovolenková idylka

Oliver s maminou

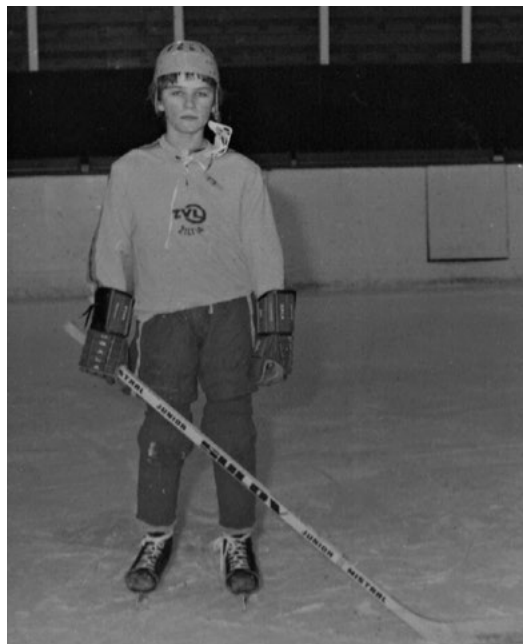
Hral Jánošík hokej... (IV.)

na skale vysokej, hokejka mu spadla do vody hlbokkej. Táto známa terchovská pesnička so športovým podtextom by mohla byť pokojne hymnou našich hokejistov. Možno si povieť, ale veď Terchovci hokej nehrajú. Budeme oponovať. Už z nadpisu je jasné, že tento zimný šport má pod Rozsutcom dlho a pevne zapustené korene...

Minule sme avizovali, že po troch dieloch seriálu, ako by hokejových tretinách, nebude koniec, ale príde na rad predĺženie. Nasleduje prvé, ale koľko ich v skutočnosti bude, to momentálne nikto netuší. Dostalo sa mi do uší, že chalanom, ktorí hrali za Terchovú hokej pred tridsiatimi rokmi, sa pri čítaní nášho seriálu ožívajú spomienky. Začína sa tiež šuškať o potrebe i chuti zvolať stretnutie a zaspomínať si na starú hokejovú gardu a jej „vylomeniny“. Ešte predtým však zaloví v pamäti **Martin Miho**. Možno dodá vtedajším chalanom, dnes zrelým mužom, ešte viac chuti zorganizovať stretnutie, z ktorého by bolo v našich novinách opäť nejaké zaujímavé písané slovo.

Terchovské talenty

„Rozmýšľal som o chalanoch, čo vtedy hrali za Terchovú, ktorý z nich by to v hokeji mohol dotiahnuť relatívne ďaleko. O Slavovi Cingelovi sa hádam baviť nemusíme; na jeho hokejové ťahy sme čumeli – on bol príkladom. Miro Lysičan mal neuveriteľnú rýchlosť. Keď sme niekomu povedali, že takto s pukom na hokejke korčuľuje kňaz, ktorý mal pred hodinou sv. omšu v kostole, vôbec nám neverili...

Slavko Cingel ako žiak v žilinskom hokejovom drese

Z ďalších chalanov, ktorí vtedy len začínali a robili zo zápasu na zápas a z tréningu na tréning najväčšie pokroky, by som spomenul Milana Mažgúta. Taký terchovský Jiří Šlégr. Postava, svaly... Jaro Podhorský mu raz povedal, že má chrbet telji ako lejšenársku podlažku. Brankár Jano Dávidík vedel vychytať neskutočné strely. My sme sa uhýbali, on sa ale nebál. Vo vtedajšej brankárskej výstroji chytal perfektne. Keď si ju po tréningu alebo zápase dal dole, bol samá modrina. Aj Lubo Mažgút, Miro Jančo či Štefan Dendis sa javili, že majú talent. Keby začali s hokejom skôr, možno by sa boli presadili – zakončil svoje dumky o terchovských hokejových talentoch Martin Miho.

Vzápätí pokračoval príhodou z úplne iného kúta klziska, respektíve nejakého rôčika neskôr, keď

terchovskí hokejisti, doplnení už o viacerých nováčikov z Terchovskej doliny a Žiliny, chodili na ľad aj do Považskej Bystrice.

S hviezdami NHL

„Bolo to v auguste, asi v rokoch 2001 – 2002. Mali sme objednaný ľad, no správca areálu mi telefonoval, či by nám nevadilo, keby sme prišli neskôr. Správcovi totiž volali chalani z Trenčína, ktorí hrali v NHL – Demitra, Chára, Gáborík, Hossovci, Parda-vý... Začali s prípravou, čosi majú doma s ľadom a on im to nemôže odmietnuť. Nám to nevadilo. Boli sme už na ceste a povedali si, že aspoň uvidíme hviezdy NHL.

Prišli sme do považskobystrického športového areálu a tam už zaparkované

Hokejové mužstvo Terchovej aj s legionármi z obdobia prelomu tisícročí

ferrari, porsche... Ideme na zimný štadión do vstupnej haly ku šatniam. Paľo Demitra si tam sťažoval, že nemajú brankárov, že to bude nanič tréning. Ja som ho počul, prišiel za ním a vravím mu, že my máme dvoch brankárov. Myslel som si, že ma vysmeje. V živote sme sa predtým nevideli, no keď som sa s ním začal baviť, bol to úplne normálny chalan, z ktorého fakt vyžarovala povestná charizma. Povedal: „Jasnée, paráda, daj ich sem...“ Išiel som za bratom Mišom a Paľom Laurenčíkom, našimi brankármi, a povedal im to. Samozrejme, boli vyklepaní z toho, že na nich bude páliť Chára a spol. Báli sa, aby ich po strelách neodnieslo do hľadiska... Aj som povedal Demitrovi, aby na nich tvrdo nestrieľali, lebo máme prvý tréning pred sezónou. Keď prišli naši brankári do ich šatne, bola plná. Paľo Demitra hneď ponúkol terchovským brankárom, aby si išli k nemu sadnúť a prezliecť sa. Okamžite sa im aj posunul – skrátka, robil dobrú atmosféru. Nasledoval tréning a Miša som v živote nevidel lepšie chytať...

Záverom pridám pikošku. Nejaký Trenčan vyberal po tréningu od hviezd NHL na ľad. Keď prišiel s klobúkom k Demitrovi, Paľo bol naschvál otočený ku stene a robil sa, že nevie, o čo ide. Keď dotyčného vyberača omrzelo čakať na Paľov príspevok na ľad, vtípne poznamenal: „Ja viem, ty nemáš...“ Samozrejme, nasledoval výbuch smiechu. Mali sme zážitok, lebo stretnúť športovcov takéhoto formátu sa nestáva každý deň – uzavrel vtípné rozprávanie **Martin Miho**.

Prvé predĺženie sa končí. Možno aj ono pozvudí a prispeje k uskutočneniu zamýšľaného stretnutia terchovských hokejových legend, o ktorom sa šušká. Prípadný termín konania môžeme oznámiť v našich novinách po ďalšom predĺžení.

Marián Zajac

FOTOARCHÍV Slavo Cingel a Martin Miho

Hokejové prednosti zdobili aj už nebohého Martina Halapiho...

VARÍNSKA
— TLAČIAREŇ —

HRDÝ PARTNER CYRILOMETODSKÝCH DNÍ A JÁNOŠÍKOVÝCH DNÍ V TERCHOVEJ

ZŠ s MŠ Adama Františka Kollára Terchová

Vás srdečne pozýva na koncert

SPÁJA NÁS NÁDEJ

Terchovská galéria umenia

20.jún 2022 15,30 hod.

Hostia koncertu:

žiaci ZUŠ L. Árvaya Žilina , žiaci SZUŠ Akadémie muzika Terchová

